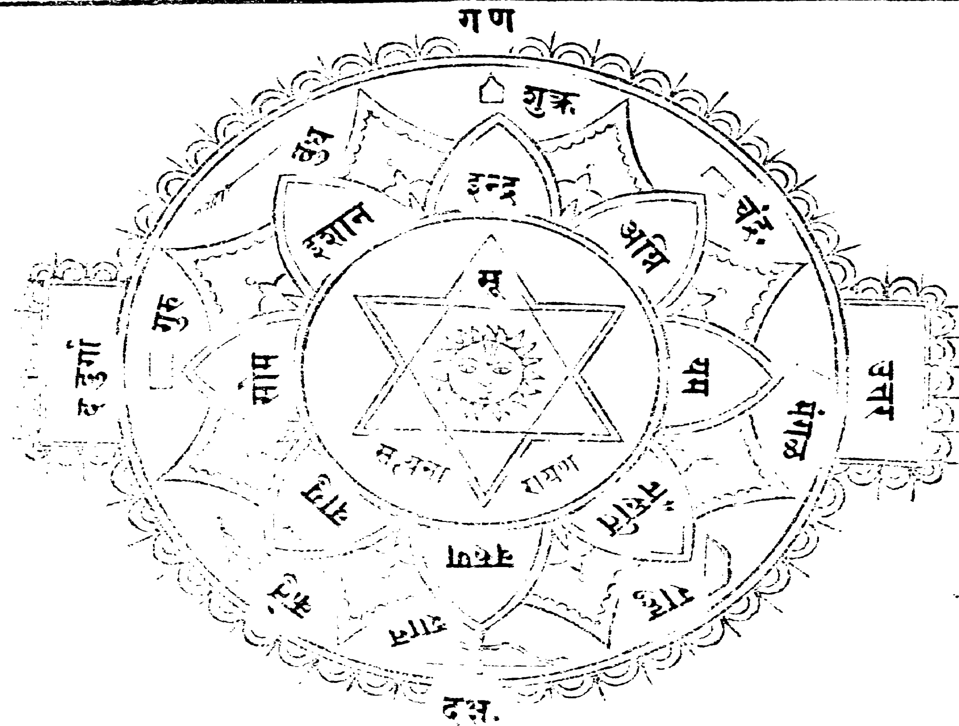
॥ अथ सत्यनारायण कथा ॥

सत्य-[illegible]यणव्रतसामग्री

१ कदलीस्तंभ
२ आम्रपल्लवतोरणं
३ पंचपल्लवा
४ नारीकेलफलं
५ सुवर्णमूर्ति ६ कलश
७ यज्ञोपवीतं
८ पंचरत्नानि
९ वस्त्रोपवस्त्रे १० तंदुला
११कुंकुमं १२ अबीर
१३गुलाल
१४धूप
१५नैवेद्यार्थप्रसादपदार्था
 १। घृतं. १। शर्करा
 १। दुग्धं १। गोधूमचूर्ण
 १। कदलीफलानि.



१६तांबूलीदलानि
१७पूगीफलानि
१८नानाफलानि
१९पुष्पाणि
२०तुलसीदलानि
२१माला
२२पंचामृतपदार्था दुग्ध,
 दधि. घृतं.
 शर्करा. मधु.
२३पुण्याहवाचनकलश.
२४भगवदर्थे पीठं.
२५पीठं
२६रंगवल्यर्थं रंगाः
२७दक्षिणार्थं द्रव्यम्
इतिसत्यनारायणव्रत
सामग्री.





श्रीगणे ाय नमः ॥ ॥ अथ सत्यनारायणपू ाविधिः ॥ व्रतीसंक्रान्तौपौर्ण
यांचशुभतिथौयस्मिन्कस्मिन्दिनेवासायंकालस्नानंकृत्वापूजास्थानमागत्य आ
सनेउपविश्याचम्यपवित्रधारणंकृत्वासङ्कल्पंकुर्यात्। अद्येत्यादिअ कगोत्रोऽमु
कशर्मा ःसकल रितोपशमनसर्वापच्छान्ति पूर्वकसकलमनोरथसिद्ध्यर्थंयथासं
पादित ामह्यागणेशगौरीवरुणलोकपालसूर्यादिनवग्रह देवताऽऽवाहनपूजन
पूर्वकंश्रीसत्यनारायणपूजनंतत्कथाश्रवणंचकरिष्ये ॥ गणेशादीनांसूर्यादिग्रहा
णां तत्तन्मन्त्रैःपूजनंकृत्वाततः सत्यनारायणपू नं ुर्यात् ॥ तत्रेत्थ ॥ आकृ
ष्णेनरजसावर्तमानोनिवेशयन्न तंमर्त्यंच। हिरण्ययेनसवितारथेनादेवोया मु
नानिपश्यन्॥ १ ॥ सूर्यायनमः॥ आवाहयामि ॥ गंधाक्षतपुष्पंसमर्पया ॥
वसर्वत्र ॥ इमं वाअ पत्नपंसुवध्वंम तेक्षत्रायम तेज्यैष्ठ्यायमहतेज्यान ।

स. १

ज्यायेंद्रस्येंद्रियाय । इममममुष्यपुत्रममुष्यैपुत्रमस्यैविशएषवोमीराजासोभोऽस्मा
कंब्राह्मणाना२ंराजा ॥ २ ॥ चंद्रायनमः ॥ अग्निर्मूर्द्धादिवःककुत्पतिःपृथिव्याअ
यं ॥ अपा२ंरेता२ंसिजिन्वति ॥ ३ ॥ भौमायनमः ॥ उद्बुध्यस्वाग्नेप्रतिजागृ
हित्वमिष्टापूर्तेस२ंसृजेथामयंच ॥ अस्मिन्त्सधस्थेअध्युत्तरस्मिन्विश्वेदेवायजमा
नश्चसीदत ॥ ४ ॥ बुधायनमः ॥ बृहस्पतेअतियदर्योअर्हाद्युमद्विभातिक्रतुमज्ज
नेषु ॥ यद्दिदयच्छवसऋतप्रजाततदस्मासुद्रविणंधेहिचित्रं ॥ ५ ॥ बृहस्पतयेन
मः ॥ अन्नात्परिस्रुतोरसंब्रह्मणाव्यपिबत्क्षत्रंपयःसोमंप्रजापतिः ॥ ऋतेनसत्य
मिंद्रियंविपान२ंशुक्रमंधसइन्द्रस्येंद्रियमिदंपयोमृतंमधु ॥ ६ ॥ शुक्रायनमः ॥
शन्नोदेवीरभिष्टयआपोभवंतुपीतये ॥ शंयोरभिस्रवंतुनः ॥ ७ ॥ शनैश्चरायनमः
कयानश्चित्रआभुवदूतीसदावृधःसखा ॥ कयाशचिष्ठयावृता । ८ । राहवेनमः ।

पु. १

केतुंकृण्वन्नकेतवेपेशोमर्जाअपेशसे ॥ समुखाद्भिरजायथाः ॥ ९ ॥ केतवेनमः ॥
॥ ॐगणानान्त्वागणपति॑हवामहेप्प्रियाणान्त्वाप्प्रियपति॑हवामहेनिधीना
न्त्वानिधिपति॑हवामहेव्वसोमम ॥ आहमजानिगर्ब्भधमात्त्वमजासिगर्ब्भधम्
॥ १० ॥ ब्रह्मजज्ञानंप्रथमंपुरस्ताद्विसीमतःसुरुचोवेनआवः ॥ सबुध्न्याउपमाअ
स्यविष्ठाःततश्चयोनिमसतश्चविवः ॥ ब्रह्मणेनमः ॥ विष्णोरराटमसिविष्णोः
श्नप्त्रेस्थोविष्णोःस्यूरसिविष्णोधृवोसि ॥ वैष्णवमसिविष्णवेत्त्वा ॥ विष्णवेनमः
॥ नमःशंभवायचमयोभवायचनमः शंकरायचमयस्करायचनमःशिवायचाशि
वतरायच ॥ शिवायनमः ॥ श्रीश्चतेलक्ष्मीश्चपत्न्यावहोरात्रेपार्श्वेनक्षत्राणि
रूपमश्विनौव्यात्तम ॥ इष्णन्निषाणमुंमइषाणासर्वलोकमंइषाण ॥ लक्ष्म्यैनमः
॥ पुष्पंगृहीत्वाध्यानंकुर्यात् ॥ ध्यायेत्सत्यंगुणातीतंगुणत्रयसमन्वितम् । लोकना

स. २

थंत्रिलोकेशंकौस्तुभाभरणंहरिम ॥ १ ॥ नीलवर्णंपीतवासंश्रीवत्सपदभूषितम् । पु.
गोविन्दंगोकुलानन्दंब्रह्माद्यैरपिपूजितम् ॥ २ ॥ इतिध्यानम् ॥ आगच्छभगवन्दे
वस्थानेचात्रस्थिरोभव ॥ यावत्पूजांकरिष्येहंतावत्त्वंसन्निधौभव ॥ ३ ॥ आगच्छा
गच्छदेवेशतेजोराशेजगत्पते ॥ क्रियमाणंमयापूजांगृहाणसुरसत्तमः ॥ ४ ॥ इ
त्यावाहनम् ॥ नानारत्नसमायुक्तंकार्तस्वरविभूषितम् ॥ आसनंदेवदेवेशप्रीत्यर्थं
प्रतिगृह्यताम् ॥ ५ ॥ इतिआसनम् ॥ नारायणनमस्तेस्तुनरकार्णवतारक ॥ पा
द्यंगृहाणदेवेशममसौख्यंविवर्धय ॥ ६ ॥ इतिपाद्यम् ॥ व्यक्ताव्यक्तस्वरूपाय
हृषीकपतयेनमः ॥ मयानिवेदितोभक्त्याअर्घोयंप्रतिगृह्यताम् ॥ ७ ॥ इत्यर्घ्यम् ॥
मन्दाकिन्यास्तुयद्वारिसर्वपापहरंशुभम् ॥ तदिदंकल्पितंदेवसम्यगाचम्यतांत्व
या ॥ ८ इत्याचमनम् ॥ स्नानंपञ्चामृतैर्देवगृहाणपुरुषोत्तम ॥ अनाथनाथसर्व २

ज्ञगीर्वाणप्रणातिप्रिय ॥ ९ ॥ इतिपञ्चामृतस्नानम् ॥ मन्दाकिनीगौतमीचयमु
नाचसरस्वती ॥ ताभ्यः स्नानार्थमानीतंगृहाणाशिशिरंजलम् ॥ १० ॥ इतिशुद्धो
दकस्नानम् ॥ ततोभिषेकंकृत्वा ॥ शुद्धजाम्बूनदप्रख्येतडिद्भासुररोचिषी ॥ मयो
पपादितेतुभ्यंवाससीप्रतिगृह्यताम् ॥ ११ ॥ इतिवस्त्रम् ॥ ब्रह्मविष्णुमहेशैश्चनि
र्मितंब्रह्मसूत्रकम् ॥ अतस्तस्यप्रदानेनप्रीयतांकमलापतिः ॥ १२ ॥ इतियज्ञोप
वीतम् ॥ चन्दनंमलयोद्भूतंकस्तूर्यगुरुसंयुतम् ॥ कर्पूरेणचसंयुक्तंस्वीकुरुष्वरमाप
ते ॥ १३ ॥ इतिचन्दनम् ॥ अक्षताश्चसुरश्रेष्ठकुङ्कुमाक्ताः सुशोभिताः ॥ मयानि
वेदिताभक्त्यागृहाणपुरुषोत्तम ॥ १४ ॥ इत्यक्षतान् ॥ मल्लिकादिसुगन्धीनिमा
लत्यादीनिवैप्रभो ॥ मयाहृतानिपूजार्थंपुष्पाणिप्रतिगृह्यताम् ॥ १५ ॥ इतिपु
ष्पाणि ॥ वनस्पतिरसोद्भूतोगन्धाढ्योगन्धउत्तमः ॥ आघ्रेयःसर्वदेवानांधूपोयं

स. ३

प्रतिगृह्यताम् ॥ १६ ॥ इतिधूपम् ॥ साज्यंचवर्तिसयुक्तंवह्निनायोजितंमया ॥
दीपंगृहाणदेवेशत्रैलोक्यतिमिरापह ॥ १७॥ इतिदीपम् ॥ घृतपक्वंहविष्यान्नं
पायसंचसशर्करम् ॥ नानाविधंचनैवेद्यंविष्णोमेप्रतिगृह्यताम् ॥ १८ ॥ इतिनै
वेद्यम्॥ सर्वपापहरंदिव्यंगाङ्गेयंनिर्मलंजलम् ॥ मयाह्याचमनंदत्तंगृह्यतांपुरुषो
त्तम ॥ १९ ॥ इत्याचमनम् ॥ लवङ्गकर्पूरयुतंताम्बूलंसुरपूजितम् ॥ प्रीत्यागृहा
णदेवेशममसौख्यंविवर्धय ॥ २० ॥ इतिताम्बूलम् ॥ हिरण्यगर्भगर्भस्थंहेमबी
जंविभावसोः ॥ अनन्तपुण्यफलदमतः शान्तिंप्रयच्छमे ॥ २१ ॥ इतिदक्षिणा
म् ॥ इदंफलंमयादेवस्थापितंपुरतस्तव ॥ तेनमेसफलावाप्तिर्भवेज्जन्मनिजन्म
नि ॥ २२ ॥ इतिफलम् ॥ पञ्चवर्तिसमायुक्तंघृतेनचसुपूरितम् ॥ नीराजनंमया
दत्तंतुष्टोभवजगत्पते ॥ २३ ॥ इतिनीराजनम् ॥ यानिकानिचपापानिजन्मान्त

रक्तानिच ॥ तानितानिविनश्यन्तिप्रदक्षिणपदे पदे ॥ २४ ॥ इतिप्रदक्षिणाम् ॥
नमस्तेदेवदेवेशनमस्तेगरुडध्वज ॥ नमस्तेकमलाकान्तव्रतस्यफलदायक २५
इतिंनमस्कारान् ॥ अञ्जलिस्थानिपुष्पाणिअर्पयामिजगत्पते ॥ गृहाणसुमु
खोभूत्वाजगदानन्ददायक ॥ २६ ॥ इतिपुष्पाञ्जलिम् ॥ यन्मयाभक्तियुक्तेनप
त्रंपुष्पंफलंजलम् ॥ निवेदितंचनैवेद्यंतद्गृहाणानुकम्पया ॥ २७ ॥ मन्त्रहीनंक्रि
याहीनंभक्तिहीनंजनार्दन ॥ यत्पूजितंमयादेवपरिपूर्णंतदस्तुमे ॥ २८ ॥ अमो
घंपुण्डरीकाक्षंनृसिंहंदैत्यसूदनम् ॥ हृषीकेशंजगन्नाथंवागीशंवरदायकम् २९
गुणत्रयंगुणातीतंगोविन्दंगरुडध्वजम् ॥ जनार्दनंजनातीतंजानकीवल्लभंहरि
म् ॥ ३० ॥ प्रणमामिसदाभक्त्यानारायणमतःपरम् ॥ दुर्गमेविषमेघोरेशत्रुभिः
परिपीडिते ॥ ३१ ॥ निस्तारयस्वसर्वेषुतथानिष्टभयेषुच ॥ नामान्येतानिसंकी

स. त्यंईप्सितंफलंप्राप्नुयात् ॥ ३२ ॥ सत्यंनारायणंदेवंवन्देहंकामदंप्रभुम् ॥ लील अ.
४ यावितंतंविश्वंयेनतस्मैनमोनमः ॥ ३३ ॥ इतिप्रार्थना ॥ इतिपूजाविधिःसमाप्तः । १

श्रीगणेशायनमः ॥ अथ सत्यनारायणकथा ॥ व्यासउवाच ॥ एकदानै
मिषारण्येमुनयःशौनकादयः ॥ पप्रच्छुर्विनयेनैवसूतंपौराणिकंखलु ॥ १ ॥
श्री व्यासजी कहेछे के—एक समये नैमिषारण्यमां शौनकादि मुनियोए, विनय
पूर्वक आ प्रमाणे सूत पौराणीकने पूछ्युं हतुं ॥ १ ॥ ॥ ऋषयऊचुः ॥ भग
वन्ब्रूहिलोकानांहितायचचतुर्युगे ॥ कःपूज्यःसेवितव्यश्चवाञ्छितार्थफ
लप्रदः ॥ २ ॥ ॥ ऋषियो पूछेछे के—हे भगवान् ! चारे युगमां लोकोनुं कल्याण
शाथी थायछे ? अने कोना पूजनथी तथा सेवाथी वांछित अर्थ फळनी प्राप्ति ४
थायछे. ॥ २ ॥ ॥ विनायासेनवैकामं प्राप्नुयुर्मानवाःसदा ॥ व्रतेनतपसा

किंवाप्राप्यतेवाञ्छितंफलम् ॥ ३ ॥ ॥ अने कया व्रते करीने वा तपे करीने मनुष्यो वाञ्छित फळने पामेछे. ॥ ३ ॥ ॥ उपायंसुलभंसूतनराणांकीर्तिवर्धनम् ॥ यथावच्छ्रोतुमिच्छामःकथयस्वमहामते ॥ ४ ॥ ॥ हे महामते सूत! जेथी करी मनुष्योनी कीर्त्तिवधे एवो सुलभ उपाय आ संबंधमां अमने कहो, ते सांभळवांनी अमे इच्छा राखीए छीए. ॥ ४ ॥ ॥ सूतउवाच ॥ श्रीरामंसहलक्ष्मणंसकरुणंसीतान्वितंसात्विकंवैदेही मुखपद्मलुब्धमधुपंपौलस्त्यसंहारिणम् ॥ वन्देवन्द्यपदाम्बुजंसुरवरैर्भक्तानुकम्पाकरंशत्रुघ्नेनहनूमताचभरतेनासेवितंराघवम् ॥ ५ ॥ ॥ सूतजी कहेछे के–हे शौनकादि ऋषियो ! श्री रामचन्द्रजी केवाछे के–अनुज एवा लक्ष्मणजी अने सीताजीए करी युक्त एवा, दयाधना सात्विक प्रकृतिवाळा, अने जानकीना मुख कमळमां लुब्ध

मधुप एटले भमरो जे रावण तेनो नाशकरवावाळा, भक्तोना उपर अनु कम्पा
करवावाळा अने भरत, शत्रुघ्न तथा हनूमानजीथी सेवाकरता तथा देवता
अने इंद्र पण जेना पदांबुजने नमस्कार करेछे, एवा राघव—श्री रामचन्द्रजी
तेने हुं नमस्कार करुंछुं. ॥ ५ ॥ ॥ नवाम्भोजनेत्रंरमाकेलिपात्रंचतुर्बाहुयुक्तं
लसच्चारुगात्रम् ॥ जगत्त्राणहेतुंरिपौधूमकेतुंसदासत्यनारायणंस्तौमिदे
वम् ॥ ६ ॥ ॥ नवां कमळना समान छे नेत्र जेनां, अने रमाछे रमण पात्र जेनुं
एवा, चारभुजावाळा, सुन्दर गात्रवाळा, जगत्नुं संरक्षण करवावाळा अने दु-
ष्टोने दमन करवावाळा एवा श्री सत्यनारायण देवने सदा नमस्कार करुंछुं ६
कृतेत्रेतायुगेविष्णुर्द्वापरेऽनेकरूपधृक्। कलौप्रत्यक्षफलदःसत्यनारायणो ५
विभुः ॥ ७ ॥ ॥ सत्य, त्रेता अने द्वापरमां विष्णुभगवान् नानाप्रकारनां रुप

धारण करेछे, पण कळीयुगमां तो प्रत्यक्ष फळने देवावाळा सत्यनारायण विभुछे. ॥ ७ ॥ ॥ कलि[illegible]लुषविनाशंकामासिद्धिप्रकाशंससुरमुनिविभूक्तंभूसुरे[illegible]प्रकाशम् ॥ विविधवनिविलासंसाधुचर्याविकासंश्शृणुतसदितिहासंराजवृत्ताभिरादम् ॥ ८ ॥ ॥ कळियुगना पापोनो नाशकरनार, काम सिद्धिने प्रकाश करवावाळा, ससुर अने ब्राह्मणोनो प्रकाश करवावाळा, नानाप्रकारना विलासयुक्त, साधुचर्यानुं सेवन करनारा एवा अने राज्यपद पामेला एवा भगवान्नो इतिहास कहुछुं ते श्रवण करो. ॥ ८ ॥ ॥ यथेदानीमहंपृष्टो भवद्भिर्लोकपूजितैः ॥ नारदेनतथापृष्टोभगवान्कमलापतिः ॥ ९ ॥ ॥ आ अत्यारे जे तमे लोकोना कल्याणार्थे मने पुछोछो ! तेज बाबत विषे ब्रह्माजीना पुत्र देवर्षि नारदजीए लक्ष्मीपती भगवान्ने पूछयुं हतुं. ॥ ९ ॥

स. ६ सुरर्षये पुरोवाचतच्छृणुध्वंब्रवीमिवः ॥ एकदानारदोयोगीपरानुग्रहकाङ्क्ष अ. १
या ॥ १० ॥ ॥ पर्यटन्विविधान्लोकान्मर्त्यलोकमुपागमत् ॥ ततोदृष्ट्वा
जनान्सर्वान्नानाक्लेशसमन्वितान् ॥ ११ ॥ ॥ देवर्षि नारदजीए जे पूछ्युं
हतुं अने भगवाने जे कह्युं हतुं, ते हुं तमने कहुंछुं, ते तमे श्रवण करो. एक
दिवस नारदजी लोको उपर अनुग्रह करवाने माटे, जुदा जुदा लोकोमां फरता
फरता मनुष्य लोकने विषे आव्या. मृत्यु लोकमां आवी जूवेछे तो, सर्व मनु-
ष्योने नानाप्रकारनां दुःखोए करीने युक्त जोयां. ॥ १० ॥ ११ ॥ ॥ नानायो
निसमुत्पन्नान्क्लिश्यमानान्स्वकर्मभिः ॥ केनोपायेनचैतेषांदुःखनाशो
भवेद्ध्रुवम् ॥ १२ ॥ ॥ अने नानाप्रकारनी योनिमां उत्पन्न थइने पोताना
कर्मे करीने कलेशपामेछे. ए निरखीने नारदजीए विचार करयो के, आ मनु- ६

ष्योनुं दुःख कया उपाय -डेकरीने दूर थाय तेमछे ?॥ १२ ॥ ॥ इतिसंचिन्त यन्सोथविष्णु लेकंगतस्तदा ॥ तत्रनारायणंदेवंशुक्लवर्णचतुर्भुजम् । १३ । शंखचक्रगदापद्मवनमालाविभूषितम् ॥ दृष्ट्वातंदेवदेवेशंस्तोतुंसमुपचक्र मे ॥ १४ ॥ ॥ आ विषेनो विचार करता करता नारदजी विष्णु लोकमां गया. त्यां शुकलवर्ण वाळा, चार भुजावाळा नारायण देव के जेणे शंख चक्र, गदा अने पद्म धारण करेलछे, तथा वनमाळाए करीने शोभायमान एवा, देवना पण देव नारायणने जोइने नारदजी स्तुति करवा लाग्या. ॥ १३॥१४॥ ॥ नारद उवाच ॥ नमस्तेवाङ्मनोऽतीत रूपायानन्तशक्तये ॥ आदिमध्यान्तहीनायनिर्गुणायमहात्मने ॥ १५ ॥ सर्वेषामादिभूतायभक्तानामार्तिनाशिने ॥ श्रुत्वास्तोत्रंमहाविष्णुर्नारदंप्रत्यभाषत ॥ १६ ॥ ॥ नारदजीस्तुति

स. करेछे के, हे प्रभु ! वाणी अने मन तेथी पण अतीतछे रुप जेनुं एवा, अनंत अ.
७ शक्तिवाळा, आदि मध्य अने अंतजेनोनथी एवा, छतां पण भकतोना कल्या- १
णार्थ सगुण रुप धारण करवावाळा अने निर्गुण महात्मा आप छो. आ प्रमाणे
नारदजीए स्तुति करी, ते सांभळीने भगवाने आ प्रमाणे नारदजीने वचन क-
ह्यां. ॥ १५ ॥ १६ ॥ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ केनार्थमागतो सित्वंकिंतेमनसि
वर्तते ॥ कथयस्वमहाभागतत्सर्वंकथयामिते ॥ १७ ॥ ॥ श्री भगवान् क-
हेछे के–हे नारदजी ! शामाटे तमे अहि आव्या छो ? तमारा मनमां शुं जी-
ज्ञासाछे ? हे महाभाग ! ते सर्व मने कहो, एटले तेनो हुं उत्तर आपी त-
मारा मननुं समाधान करीश. ॥ १७ ॥ ॥ नारदउवाच ॥ मर्त्यलोकेजनाःस ७
र्वेनानाक्लेशसमन्विताः ॥ नानायोनिसमुत्पन्नाः क्लिश्यन्तेपापकर्मभिः १८

नारदजी कहेछे के—हे प्रभो ! मनुष्य लोकमां सर्वे मनुष्यो नाना प्रकारना क्ले-
शो वडे युकत अनेक योनिमां जन्मलइने, पापकर्म युक्त थइ रहेलां छे. । १८ ।
क्लेशनान्नोयथातेषांलघूपायेनतद्वद ॥ श्रोतुमिच्छामितत्सर्वं ्पास्तिय
्तिमयि ॥ १९ ॥ ॥ माटे हे प्रभु ! जो आपनी मारा उपर कृपा होय तो,
मृत्यु लोकनां मनुष्यनां दुःख जे प्रकारे नाश थइ जाय, एवो सहज उपाय
होय तो ते मने कहो, ते श्रवण करवा हुं इच्छा राखुंछुं. ॥ १९ ॥ ॥ श्रीभग-
वा्वाच ॥ साधु ्ष्टंत्वयावत्सलोकानुग्रहकांक्षया ॥ यत्कृत्वामुच्यतेमो
हात्तच्छृणुष्वमहामते ॥ २० ॥ ॥ आवां नारद रुषिनां नम्र वचन श्रवण
करीने श्रीभगवान कहेछे के—हे पुत्र ! तमे लोकोना उपर कल्याण करवानी
आकांक्षाथी बहुज उत्तम वार्त्ता पूछी, माटे जे व्रत करवाथी मनुष्यो मोहथी

स. मुक्त थइ जायछे, ते व्रत संबंधनी वार्त्ता, हे महामति हुं तमने कहुंछुं ते श्रवण अ.
८ करो. ॥ २० ॥ ॥ व्रतमस्तिमहापुण्यंस्वर्गेभुविचदुर्लभम् ॥ तवस्नेहान्म १
याविप्रप्रकाशःक्रियतेऽधुना ॥ २१ ॥ ॥ महा पुण्यने आपनारुं स्वर्ग तथा
पृथ्वीमां दुर्लभ एवुं व्रतछे, ते तमारा साथे स्नेह होवाथी हुं हमणां प्रकाश करुं
छुं ॥ २१ ॥ ॥ सत्यनारायणस्यैकंव्रतंसम्यग्विधानतः ॥ कृत्वासद्यःसुखं
भुक्त्वापरतोमोक्षमाप्नुयात् ॥ २२ ॥ ॥ सत्यनारायण भगवाननुं एक व्रतछे, ते
व्रत विधिपूर्वक करवामां आवे तो, तरत सुख पामेछे. अने मृत्यु लोकमां सुख
संपादन करी अने शरीर पड्या पछी मोक्षने आपनारुंछे. ॥ २२ ॥ तच्छ्रुत्वाभ
गवद्वाक्यंनारदोमुनिरब्रवीत् ॥ ॥ नारद उवाच ॥ ॥ किंफलंकिंविधानंच
कदाकार्यंहितद्व्रतम् ॥ २३ ॥ ॥ आवां भगवान्नां वचन सांभळी नारदजी आ ८

प्रमाणे पूछवा लाग्या. नारदजी पुछे छे के ते व्रतनुं विधान केवुंछे ! शुं फळछे ! अने पूर्वे आ व्रत कोणे कर्युं हतुं ! ॥ २३ ॥ ॥ तत्सर्वंविस्तराद्ब्रूहिभगवन्करुणानिधे ॥ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ ॥ दुःखशोकादिशमनंधनधान्यविवर्धनम् ॥ २४ ॥ ॥ हे भगवान् ! हे करुणानिधि !! ते सर्व विस्तारपूर्वक मने कहो. आ प्रमाणे नारदजीनो पुनःप्रश्न श्रवण करीने श्रीभगवान् कहेछे के हे नारदजी ! आ सत्यनारायणनुं व्रत दुःख शोक इत्यादिने मटाडवावाळुं अने धन धान्यादिकने वधारवावाळुंछे ॥ २४ ॥ ॥ सौभाग्यसंततिकरंसर्वत्रविजयप्रदम् ॥ प्रवक्ष्यामिव्रतंवत्स [redacted] ॥ २५ ॥ ॥ आ व्रत स्त्रियोने सौभाग्य तथा संतति आपवावाळुंछे, अने पुरुषोने सर्व स्थळे विजय आपवावाळुंछे. हे वत्स ! आ सत्यनारायणनुं व्रत पुनमने दिवसे, वा

स. १ संक्रांतिने दिवसे करवुं जोइए. ॥ २५ ॥ ॥ द्वादश्यामथवाशुक्रवारेरविदि अ. १
नेगुरौ ॥ यस्मिन्कस्मिन्दिनेमर्त्यो भक्तिश्रद्धासमन्वितः ॥ २६ ॥ ॥ बा-
रसने दिवसे वा शुक्रवारे, रविवारे, गुरुवारे पण थायछे अथवा गमे ते दिवसे,
पूर्ण श्रद्धार्थी भक्ति पूर्वक करवुं. ॥ २६ ॥ ॥ सत्यनारायणंदेवंपूजयेच्चनिशा
मुखे ॥ ब्राह्मणैर्बान्धवैश्चैवसहितोधर्मतत्परः ॥ २७ ॥ ॥ जे दिवसे आ व्र-
त करवुं होय ते दिवसे निराहार रहीने, सत्यनारायण देवनी सायंकाळे ब्रा-
ह्मणो अने पोतानां सगां वहालां मित्र विगेरेने आमंत्रण करी, धर्म तत्पर
थइने पूजा करवी. ॥ २७ ॥ ॥ नैवेद्यंभक्तितोदद्यात्सपादंभक्ष्यमुत्तमम् ॥
रम्भाफलंघृतंक्षीरंगोधूमस्यचचूर्णकम् ॥ २८ ॥ ॥ आ व्रतना पूजनमां घ-
उंनो रवो पांच चतुर्थांस लेवो अने तेमां केळां, घी, दूध, खांड नांखी तेनो १

शीरो करीने सत्यनारायण देवने अर्पण करवो. ॥ २८ ॥ ॥ अभावेशालि
चूर्णवाशर्कराचगुडस्तथा ॥ सपादंसर्वभक्ष्याणिचैकीकृत्यनिवेदयेत् ॥
॥ २९ ॥ ॥ पूजन करनारने घउंनो रवो न मळे तो चोखानो लोट लेवो, खां-
ड न होय तो गोळ लेवो, पण सर्व वस्तु समान [illegible] तेनो शीरो करीने अ-
र्पण करवो. ॥ २९ ॥ ॥ विप्रायदक्षिणांदद्यात्कथांश्रुत्वाजनैःसह ॥ ततश्च
बन्धुभिःसार्धंविप्रादिभ्यःप्रदायच ॥ ३० ॥ ॥ अने त्यार पछी पूजन करा-
वनार तथा कथा वांचनार ब्राह्मणने दक्षिणा आपवी, अने पछी पोतानां सगां
[illegible]लां वगेरेसह सत्यनारायण देवनी कथा सांभळवी. अने त्यारपछी सगां-
वहालां अने पोताने माटे सत्यनारायण देवने [illegible]रेला प्रसादमांथी अर्ध राखी
बाकीनुं अर्ध ब्राह्मणने आपवुं. ॥ ३० ॥ ॥ प्र[illegible]दंभक्षयेद्[illegible]त्यागीत

स. दिं ध्वरेत् ॥ जनःस्वंस्वंगृहंग च्छेत्सत्यनारायणंस्मरन् ॥ ३१ ॥ ॥ प्र- अ.
१० साद भक्तिपूर्वक खाइ, पछी गीत गावां तथा नृत्य करवुं. अने त्यार पछी स- २
त्यनारायणनुं स्मरण करते करते पोताने घेर जवुं. ॥ ३१ ॥ ॥ एवंकृतेमनु
ष्याणांवाञ्छासिद्धिर्भवेद्ध्रुवम् ॥ विशेषतःकलियुगेलघूपायोस्तिभूतले
॥ ३२ ॥ ॥ आ विधिप्रमाणे सत्यनारायणदेवनुं व्रत करवाथी मनुष्योनी वां-
च्छना अवश्य सिद्ध थशे. मुख्यत्वे करीने कळियुगमां मोटा दुःखोमांथी मुक्त
थवानो आ नाहानो उपायछे ॥ ३२ ॥ ॥ इति श्रीरेवाखण्डेइतिहाससमुच्चये
सत्यनारायणकथायांनारायणनारदसंवादेसत्यनारायणव्रतविधानंनामप्रथमो
ऽध्यायः ॥ ॥ १ ॥ ॥ ॥ सूतउवाच ॥ अथान्यत्संप्रवक्ष्यामिकृतंये
नपुराद्विज ॥ काशीपुरमितिख्यातंतत्रासीद्ब्राह्मणोवरः ॥ १ ॥ ॥ सूतपौ १०

राणिक कहेछे के—हे शौनकादि रुषियो ! आ व्रतना सम्बन्धमां एक पुरातन इतिहास कहुंछुं ते श्रवण करो, आ व्रत पूर्वे विख्यात एवा काशीपुरमां त्यांना रहेनार ब्राह्मणे कर्युं हतुं ॥ १ ॥ ॥ दीनोगृहाश्रमीनित्यंभिक्षुःपुत्रकलत्रवान् ॥ शतानन्दइतिख्यातोविष्णुव्रतपरायणः ॥ २ ॥ ॥ ए काशी नगरीमां शतानन्द ए नामथी विख्यात विष्णु व्रत परायण ब्राह्मण, दीन, गृहस्थी, पुत्र अने कलत्रे करीने युक्त एवो, भिक्षावडे पोतानो निर्वाह चलावतो हतो. ॥ २ ॥ ॥ एकदा पथिभिक्षार्थं गच्छन्तं तं श्रीपतिः ॥ कृपयातिविनीतस्यसबभूवाक्षिगाचरः ॥ ३ ॥ ॥ एक दिवस ते भिक्षा मागवा जतो हतो, तेने नेत्रथकी अगोचर एवा लक्ष्मीपति भगवाने कृपा पूर्वक जोयो ॥ ३ ॥ वृद्धब्राह्मण रूपेणपप्रच्छब्राह्मणंहरिः ॥ कयासीनिद्विजश्रेष्ठवृत्तिःकातव

कथ्यताम् ॥ ४ ॥ ॥ अने वृद्ध ब्राह्मणनुं रुप भगवान धारण करीने ते ब्रा-
ह्मणने पूछवा लाग्याके, हे द्विजश्रेष्ठ ! क्यां रहोछो ? अने तमे तमारो निर्वाह
शीरिते चलावोछो ते मने कहो. ॥ ४ ॥ ॥ ब्राह्मणउवाच ॥ भिक्षावृत्तिरहं
सौम्यकलत्रापत्यहेतवे ॥ याचितुंधनोनांद्वारिव्रजामियत्रकुत्रचित् ॥५॥
आवा वृद्ध ब्राह्मणनुं रुप धारण करीने उभेला भगवान्नां वचन श्रवण करीने
ब्राह्मण कहेछे के—हे सौम्य ! स्त्री अने पुत्रादिकने माटे भिक्षावृत्ति करुंछुं,
अने ज्यां त्यां जइने पैसादारने घेर याचना करुंछुं ॥ ५ ॥ नारायणउवाच ॥
भिक्षावृत्तिःसदागर्ह्याविशेषेणकलौयुगे ॥ ममोपदेशतोविप्रसत्यनाराय
णंभज ॥ ६ ॥ ॥ वृद्ध ब्राह्मणनुं रुप धारण करीने उभेला नारायण कहेछेके
कळियुगने विषे मुख्यत्वे करीने भिक्षावृत्ति ! सदागह्यछे, माटे मारा उ-

पदेशथकी हे विप्र तुं सत्यनारायणदेवनुं भजन कर. ॥ ६ ॥ ॥ दारिद्र्यशोक
त्रिविधसंतापहरणंहरेः ॥ चरणंशरणंयाहिमोक्षदंमलमोचनम् ॥ ७ ॥ ॥
तेथी तारुं दारिद्र्य, शोक अने त्रिविधि तापने हरि हरण करी लेशे. अने सत्य-
नारायणना चरणने शरण थवाथी मळनुं मोचन करी मोक्षने पामीश. ॥ ७ ॥
एवंसंबोधितोविप्रोहरिणाकरुणात्मना ॥ पुनःपप्रच्छविप्रोसौऽसत्यना ।
यणःक्कसः ॥ ८ ॥ ॥ आ प्रमाणे करुणात्मना हरिए, ते शतानन्द ब्राह्मणने
आ प्रमाणे कह्युं त्यारे शतानन्दे पूछ्युं के ते सत्यनारायण कोणछे ? ॥ ८ ॥
नारायण वाच ॥ बरूपःसत्यसन्धःसर्वव्यापीनिरंजनः ॥ इदानींवि-
प्ररूपेणतवप्रत्यक्षगोचरः ॥ ९ ॥ ॥आवां शतानन्दनां वचन श्रवण करीने
वृद्ध ब्राह्मणनुं रुप धारण करीने उभेला नारायणे कह्युं के—नानाप्रकारनां रु-

पने धारण करनावाळा, सत्यसन्घः सर्व व्यापक, निरंजन एवाछे तोपण वि-
प्ररुपथकी तने प्रत्यक्ष गोचरछे ॥ ९ ॥ ॥ दुःखोदाधिनिमग्नानांत्तरणेश्वर
णंहरेः ॥ कुशलाःशरणंयान्तिनेतरेविषयात्मकाः ॥ १० ॥ ॥ दुःख समु-
द्रमां डूबी गयेलां पण ते हरिना चरणना शरणथकी तरीने कुशळ पूर्वक पार
थइ जायछे, पण अन्य विपयात्मक मनुष्य पार थइ शकतां नथी ॥ १० ॥ ॥
सत्यनाराणोविष्णुर्वांच्छितार्थफलप्रदः ॥ तस्यत्वंपूजनंविप्रकुरुष्वव्रत-
मुत्तमम् ॥ ११ ॥ ॥ सत्यनारायण विष्णु वांच्छित फळने देवावाळाछे, माटे
हे विप्र ! तेना उत्तम व्रतने तुं करीने ते भगवान्नुं पूजन करय ॥ ११ ॥ ॥
आहृत्यपूजासंभारान्हितायजगतोद्विज ॥ अर्चयंस्तमनुध्यायंस्त्वमेत-
त्प्रकटीकुरु ॥ १२ ॥ ॥ यत्कृत्वासर्वपापेभ्योमुक्तोभवतिमानवः ॥ इति

ब्रु॰न्तंविप्रोऽसौददर्शपुरुषोत्तमम् ॥ १३ ॥ ॥ हे विप्र ! कल्याणार्थ तुं सत्य-
नारायण देवनी पूजा वगेरे कर, अने मनथकी ध्यान कर. जे करवावडे सर्व
पापथकी मनुष्य मुक्त थइ जायछे. आ प्रमाणे भगवान् वृद्ध ब्राह्मणनुं रुप
धारण करी शतानन्दने कही रह्याछे, तेटलामां तो ते ब्राह्मणे पुरुषोत्तम भग-
वान्ने जोया ॥ १२ ॥ १३ ॥ ॥ जलदश्यामलंचारुचतुर्बाहुंगदादिभिः ॥
पीताम्बरंनवाम्भोजलोचनंस्मितशोभितम् ॥ १४ ॥ वनमालामधुकरचु
म्बितांघ्रिसरोरुहम् ॥ निशाम्यपुलकाङ्गोसौप्रेमपूर्णाश्रुलोचनः ॥ १५ ॥
हर्षगद्गदयावाचादण्डवत्पातितोभुवि ॥ तुष्टावतंस्वप्रसादोन्मुखंहास्यां
चिताननम् ॥ १६ ॥ ॥ भगवान् केवाछे के, घनश्यामछे कान्ति जेनी, अति
सुन्दर जणाता, चार भुजामां शंख, चक्र, गदा अने पद्म धारण करेलछे, पी-

ताम्बर पेहेरेलछे, नवीन कमळना समान नेत्रवाळा, मन्दहास्यवडे शोभता,
वनमाळा पहेरेलीछे तथा जेना पदकमळने मधुकर चुम्बन करी रह्याछे एवा भ-
गवान्ने जोइने प्रेमाश्रुथी जेनां नेत्रो भराइ गयांछे तथा रुंवाडां उभां थइ ग-
येलछे, एवो शतानन्द ब्राह्मण दंडवत् प्रणाम करी, अने भगवान्ने पोताना
उपर प्रसन्न थयेला समजी, हर्षवडे गद्गद् वाणीथी भगवान्नी स्तुति कर-
वा लाग्यो ॥ १४ ॥ १६ ॥ ॥ शतानन्दउवाच ॥ प्रणमामिजगन्नाथंजग
त्कारणकारणम् ॥ अनाथनाथंशिवदंतापत्रयविमोचनम् ॥ १७॥ शता-
नन्द स्तुति करेछे के—हे जगत्ना नाथ ! हे जगत्ना कारणना पण कारण !
अनाथना नाथ ! कल्याणने करवावाळा, त्रणे तापने हरवावाळा आपने हुं प्र-
णाम करुंछु ॥ १७॥ ॥ नमःसत्यनारायणायास्यकर्त्रेनमःशुद्धसत्त्वायवि

श्वस्यभर्त्रे ॥ करालायकालात्मकायास्या-न्त्रेनमस्तेजगन्मङ्गलायात्म
मूर्ते ॥ १८ ॥ ॥ आ जगत्ने करवावाळा हे सत्यनारायण आपने नम-कार
छे शुद्ध सत्वमय एवा अने विश्वनुं पोषण करवावाळा आपने नमस्कारछे. क-
राळ एवा काळनो पण नाश करवावळा अने जगत्ना कल्याणने माटे आत्म
मूर्ति एवा आपने नमस्कार छे. ॥ १८ ॥ ॥ धन्योस्म्यद्यकृतार्थोस्मिभवो
द्यसफलोम- ॥ वाङ्मनोऽगोचरोयस्त्वंममप्रत्यक्षगोचरः ॥ १९ ॥ ॥ हे प्र-
भु ! आजे हुं धन्य छुं. कृतार्थ थयोछुं. आज मारुं जीवन सफळ थयुंछे; कार-
ण के मन तथा वाणीथकी अगोचर एवा आपे मने आजे दर्शन आप्यांछे. ।१९
दृष्टःकिंवर्णयाम्यद्यनजाने-- यवाफलम् ॥ क्रियाहीनस्यमन्दस्यदेहोयं
सफलो-तः ॥ २० ॥ ॥ हे प्रभु ! आजे आ द्रष्टिथी आपनां दर्शन थयां,

स. १४ तेथी हुं शुं आजे द्दांष्टनु वर्णन करुं अथवा आ कया पुण्यनां फळथी आपनां दर्शन थयां. क्रिया हीन मन्द एवो जे हुं तेनो देह आजे सफळ कर्यो ॥ २० ॥ अ. २
काकिंचनोहंभगवन्कपूजातेरमापते ॥ कर्तव्याकेनविधिनातदाज्ञापय-मांविभो ॥ २१ ॥ ॥ हे भगवन् ! हे रमापते !! मारे आपनी पूजा शीरीते कया विधि प्रमाणे करवी. ते हे विभो ! मने आज्ञा आपो. ॥ २१ ॥ ॥ हरिस्तमाहमधुरंसस्मितंविश्वमोहनः ॥ पूजायांममविप्रेन्द्रधनंनापेक्ष्यतेबहु ॥ २२ ॥ ॥ आवां शतानन्द ब्राह्मणनां वचन श्रवण करी, विश्वमोहन भगवान् हसते मुखे मधुर वचनथी कहेवा लाग्या के—हे विप्रेंद्र ! धन वगेरेनी अपेक्षाथी मारी पूजा करवी ॥ २२ ॥ ॥ अनायासेनलभ्येतश्रद्धयातेनमांयज ॥ ग्राहोगजोजामिलोवाभक्त्यैवोन्मुक्तसंकटाः ॥ २३ ॥ ॥ जे मनुष्य १४

श्रद्धापूर्वक मारुं पूजन करेछे, तेने सर्व सुख अनायासे प्राप्त थायछे. ग्राह, गज, अजामिल वगेरे तथा अन्य मारा भक्तो भक्तियकी संकटथी मुक्त थया छे. ॥ २३ ॥ ॥ विधानंशृणुविप्रर्षेमनसाकामयन्फलम् ॥ सम्यक्संभृतसंभारःपूजांकुर्याद्यथाविधि ॥ २४ ॥ ॥ हे विप्रर्षे ! तेनो विधान कहुंछुं ते श्रवण कर. क जे श्रवण करी ते प्रमाणे बराबर विधिपूर्वक पूजन करवामां आवे तो मनना सघळा मनोरथ सिद्ध थायछे. ॥ २४ ॥ ॥ गोधूमचूर्णपादोर्द्वप्रस्थकादिप्रमाणकम् ॥ दुग्धेनतावतायुक्तांमिश्रितंशर्करादिभिः ।२५। घउंनो रवो सवाशेर प्रमाणथी लेवो, अने तेने दूध तथा साकरथी मिश्रित करवो, अर्थात् तेनो शीरो करवो. ॥ २५ ॥ ॥ घृतेनचसमायुक्तंकृत्वानैवेद्यमुत्तमम् ॥ गन्धपुष्पादिभिश्चैववेदवादैर्मनोरमैः ॥ २६ ॥ ॥ तेमां समा-

स. १५ नभागे घी नाखीने सत्यनारायण देव माटे उत्तम प्रकारे नैवेद्य करवुं. गन्ध, अ. २
पुष्प, अक्षत तथा वेदना मनोहर वचनोवडे स्तुति करवी ॥ २६ ॥ ॥ धूपदीपै
र्भक्ष्यभोज्यैर्विभवेसतिविस्तरैः ॥ मिष्टान्नपानताम्बूलैःपूजयेद्भक्तितत्प-
रः ॥ २७ ॥ ॥ धूप, दीप, भक्ष्य, भोज्य वगेरे पदार्थना विस्तार पूर्वक वैभ-
ववडे तथा मिष्टान्न, पान, ताम्बूल, वगेरेथी भक्तिवडे तत्पर थइने पूजन क-
रवुं. ॥ २७ ॥ ॥ ब्राह्मणैःस्वजनैश्चैववेष्टितःश्रद्धयान्वितः ॥ त्वयासार्धम
मकथांश्रृणुयात्परमादरात् ॥ २८ ॥ ॥ ब्राह्मण तथा पोताना सगां वहालां
थी विटाळाइने श्रद्धापूर्वक, मारी कथा अति आदरपूर्वक श्रवण करवी. ॥ २८ ॥
इतिहासंतथाराज्ञोवणिजश्चमनोरमम् ॥ कथान्तेप्रणमेद्भक्त्याप्रसादंवि
भजेत्ततः ॥ २९ ॥ ॥ ए कथामां राजानो तथा वाणियानो मनने आनंद आ- १५

पनारो इतिहासछे, ते श्रवण करी त्यारपछी भक्तिपूर्वक नमस्कार करी, पछी प्रसाद सर्वने आपवो. ॥ २९ ॥ ॥ बन्धुभिर्ब्राह्मणैःसार्धंस्वयंभुंजीततत्पर: ॥ लब्धंप्रसादंभुंजीतमानयन्नविचारयन् ॥ ३० ॥ ॥ भाइयो वगेरे कुटुम्बनां माणसो अने ब्राह्मण सह पोताए पण प्रसाद तत्पर थइने खावो, मळेलो प्रसाद प्रेमपूर्वक खावो, ते समये मनमां कांइपण विचार करवो नहि ॥ ३० ॥ ॥ द्रव्यादिभिर्नमेप्रीतिर्भक्त्याकेवलयायथा ॥ विधिनानेनविप्रेन्द्र पूजायिष्यन्तियेनराः ॥ ३१ ॥ ॥ द्रव्य अर्पण करवाथी हुं राजी थतो नथी, पण केवळ भक्तिपूर्वक मारामां प्रीति करवाथी राजी थाऊंछुं. हे विप्रेन्द्र आ विधिप्रमाणे जे मनुष्यो, मारुं पूजन करशे. ॥ ३१ ॥ ॥ पुत्रपौत्रधनैर्युक्ताभुक्त्वाभोगान्यथोचितान् ॥ अन्तेसान्निध्यमासाद्यमोदन्तेतेमयासह

॥ ३२ ॥ ॥ ते मनुष्यो, पुत्र, पौत्र अने धने करीने युक्त थइने, यथायोग्य भोग भोगवशे, अने अन्त मारा समीपमां आवी, मारी साथे आनंदपूर्वक रहेशे. ॥ ३२ ॥ ॥ यंयंकामयतेकामंप्राप्नुयात्तंममार्चनात् ॥ इत्युक्त्वान्तर्दधे विष्णुर्विप्रोवैहृष्टमानसः ॥ ३३ ॥ ॥ तेने जे जे कामना थशे ते ते सर्व कामना मारा पूजनथकी तेनी सफळ थशे. आ प्रमाणे कहीने भगवान् अन्तर्धान थइगया अने ते ब्राह्मण मनमां अनंद पामवा लाग्यो. ॥ ३३ ॥ ॥ प्रणम्यागाद्यथाभीष्टंमनसाकौतुकाकुलः ॥ अद्याहंपूजयिष्यामिईश्वरंलब्धभिक्षया ॥ ३४ ॥ ॥ मनमां कौतुके करीने आकुळ व्याकुळ थइ गएला ते ब्राह्मण भगवान्ने प्रणाम करीने एवो निश्चय कर्यो के, आजे जे भिक्षा मळशे तेवडे हुं भगवान्नुं पूजन करीश ॥ ३४ ॥ ॥ इतिनिश्चित्यमनसाभिक्षार्थीन

गरंगतः ॥ विनादेहीतिवचनंलब्धवान्विपुलंधनम् ॥ ३५ ॥ ॥ आ प्रमाणे मनमां निश्चय करीने भिक्षा मागवा माटे नगरमां गयो, अने त्यां जइ कोइ पासे माग्युं नथी ते पहेलां तो तेने विपुल धननी प्राप्ति थइ ॥ ३५ ॥ ॥ कौतुकाविष्टमनसाजगाममनिजमन्दिरम् ॥ वृत्तान्तंसर्वमाचख्यौब्राह्मण्यै-सान्वमोदत ॥ ३६ ॥ ॥ आथी करी मनमां कौतुकयुक्त थइने, ते पोताने घेर गयो, अने आ सर्व वृतान्त आनन्दपूर्वक सर्वने कही देखाड्यो ॥ ३६ ॥ ॥ सादरंद्रव्यसम्भारमाहरद्भर्तुराज्ञया ॥ आहूयबंधुमित्राणितथासान्निध्यवर्तिनः ॥ ३७ ॥ ॥ अने ते ब्राह्मणनी स्त्रीए पतिनी आज्ञा प्रमाणे ते द्रव्यने राख्युं अने त्यारपछी पोताना भाइ, मित्र तथा आडोसीपाडोसीने निमंत्रण कर्युं ॥ ३७ ॥ ॥ सत्यनारायणंदेवमयजत्स्वगणैर्वृतः ॥ भक्त्यातुतोषभ

स. १७ गवान्सत्यनारायणःस्वयम् ॥ ३८ ॥ ॥ अने पोताना सगांवहालांसह स- अ. २
त्यनारायण भगवान्नुं यजन कर्युं, तेणे भक्तिपूर्वक भगवान्नी पूजा करी ते-
थी स्वयम् सत्यनारायण भगवान् प्रसन्न थया. ॥ ३८ ॥ ॥ कामन्दितसुःप्रा
दुरासीत्कथान्तेभक्तवत्सलः ॥ वरंब्रूहीतितंप्राहाविप्रंप्रेमवशंवदः ॥ ३९ ॥
अने कथा समाप्त थया पछी भक्तवत्सल भगवन् प्रकट थया, अने ते शतान-
न्द ब्राह्मणने कह्युं के वरदान माग. प्रेमवश थइने बोल ॥ ३९ ॥ ॥ वव्रेविप्रो
भिलषितमिहामुत्रसुखप्रदम् ॥ भक्तिपरांभगवतितथातत्सङ्गिसङ्गिनाम्
॥ ४० ॥ ॥ ब्राह्मणने इच्छाप्रमाणे वरदान आप्युं अने तेनी साथे जेटलां
पूजन समये हतां ते सर्वने भगवति एवी भक्ति आपी अर्थात् सर्व भगवान्नी
भक्तियुक्त थइ गयां. ॥ ४० ॥ ॥ रथंकुंजरंमञ्जुलंमन्दिरंचहयंचारुचा १७

मीक ालंकृतंच ॥ धनंदासदासीगणंगामहींचलुलायींसुदुग्धांहरेदेहिदा
स्यग ॥ ४१ ॥ ॥ अने रथ, हाथी, भव्य हवेलीओ, घोडा तथा सुन्दर घरेणां
धन, दास, दासी, दूधयुक्त गायो भेंसो वगेरे हरिये पोताना दास एवा
ते ब्राह्मणने सत्यनारायण देवनी प्रीतिपूर्वक भक्तिसह पूजा करवाथी आप्यां.
॥ ४१ ॥ ॥ तथास्त्विविहरिःप्राहततश्चान्तर्दधेविभुः ॥ विप्रोपिकृतकृत्यो
भूत्सर्वेलोकाविसिस्मिरे ॥ ४२ ॥ ॥ आ प्रमाणे तेने हरि वरदान आपीने
विभु एवा भगवान् त्यांज अन्तर्धान थइ गया अने सत्यनारायण देवना पू-
जनना प्रतापवडे ते शतानन्द ब्राह्मण पण कृतकृतार्थ थइ गयो अने सर्वलो-
को विस्मययुक्त थइ गयां ॥ ४२ ॥ ॥ प्रणम्यभुविकायेनप्रसादंचादुरादरा
त् ॥ स्वंस्वंधामसमाजग्मुर्धन्यधन्येतिवादिनः ॥ ४३ ॥ ॥ अने त्यारपछी

ते ब्राह्मणे पृथ्वी उपर पडीने भगवान्‌ने दंडवत् प्रणाम कर्या अने सर्वने
आदरपूर्वक प्रसाद आप्यो. प्रसाद आप्या पछी सर्व कोइ ते ब्राह्मणने धन्य-
वाद देतादेता पोतपोताने घेर चाल्या गया ॥ ४३ ॥ ॥ प्रचचारततोलोके
सत्यनारायणार्चनम् ॥ कामसिद्धिप्रदंभुक्तिमुक्तिदंकलुपापहम् ॥ ४४ ॥
अने त्यारथकी लोकोमां सत्यनारायण देवनी पूजानो प्रचार थयो. सत्यनारा-
यण भगवान्‌ना पूजनथकी कामनी सिद्धि थायछे, भुक्ति अने मुक्तिनी प्राप्ति
थायछे. अने सर्व दोषनो नाश थइ जायछे ॥ ४४ ॥ ॥ इतिश्रीरेवाखण्डेइति
हाससमुच्चयेस०ना०क०सत्यनारायणशतानन्दसंवादेद्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥
॥ सूतउवाच ॥ अथेतिहासंशृणुतशतानन्दोपदेशतः ॥ भिक्षाःकृतार्थाः
संजातायथावनानिवासिनः ॥ १ ॥ ॥ सूतपौराणीक शौनकादि ऋषियोने

कहेछे के—हे शौनक ! शतानन्दे उपदेश करेलो जे इतिहास हुं तमने क.;छुं ते श्रवण करो. वनना रहेनारा भीले जे प्रमाणे पोतानी जातीसह आ व्रत कर्युं ते हुं कहुंछुं ॥१॥ ॥ विचरन्तोवनेनित्यंनिषादाःकाष्ठवाहिनः॥ वनात्का॒ ानि विक्रेतुंपुरींकाशींययुःक्वचित् ॥ २ ॥ ॥ एक निषाद वनमां लाकडां लेवा माटे विचरतो ते वनथकी लाकडां लावीने, ते वेचवा माटे काशीपुरीमां जतो हतो. २ ॥ ॥ गकस्तृषाकुलोयातोविष्णुदासाश्रमंतदा॥ ददर्शविपुलैश्वर्यंसेवमानं ॒ जं हरिम् ॥ ३ ॥ ॥ एक दिवसे पाणीनी तरसथी व्याकुळ थयेलो ते लाकडांवाळो, ि ष्णुनो दास एवो जे शतानन्द ब्राह्मण तेना आश्रममां गयो, तो त्यां-जइने जुवेछे तो ब्राह्मण हरिनुं पूजन करी रह्योछे, अने विपुल ऐश्वर्य युक्त तेने जोयो ॥ ३ ॥ ॥ जलंपीत्वानि ि तोभूद्भिक्षुकस्यकुतोधनम् ॥ ्बलो

स. ऽकिं [illegible]दोवि[illegible]कथमद्यमहाधनः ॥ ४ ॥ ॥ अने त्यारपछी जळ[illegible]न करी, वि- अ.
१९ स्मय युक्त थइने बिचारवा लाग्यो के आ ब्राह्मण भिखारी हतो, छतां तेनी ३
पासे धन क्यांथी आव्युं ! ते विप्र दुर्बळ हतो, खावाना पण सांसा हता तेनी
पासे आजे पुष्कळ धन शीरीते थयुं ! ॥ ४ ॥ ॥ नूनमे[illegible]वर्यसंप्राप्तौकारणं
[illegible]दृढंभवेत् ॥ इतिपप्र[illegible]देवं[illegible]ांजलि[illegible]दा ॥ ५ ॥ ॥ अवश्य तेने
कांइपण ऐश्वर्यनी प्राप्ति थइ हशे, अने तेनुं सुदृढ कारण हशेज. आ विचा-
रथी ते लाकडावाळो हाथ जोडीने ब्राह्मणने पूछवा लाग्यो ॥ ५ ॥ ॥ ऐश्वर्यं
तेकुतोब्रह्मन्दुर्ग[illegible]तेकुतोगत ॥ आज्ञा[illegible]यमहाभागश्रो[illegible]मेच्छा[illegible]त
त्वतः ॥ ६ ॥ ॥ हे ब्रह्मन् ! तमने आ ऐश्वर्य शीरीते मळ्युं ! अने तमारी
दुर्गति क्यां गइ ! हे महाभाग ! ते मने कहो, हुं ते वार्त्ता श्रवण करवानी इ- १९

च्छा राखुंछुं. ॥ ६ ॥ ॥ शतानन्दउवाच ॥ सत्यनारायणस्याङ्गसेवय ।किं नलभ्यते ॥ नकिञ्चित्र्खमाप्नोतिविनातस्य कम्पया ॥ ७ ॥ ॥ आवां लाकडावाळानां नम्र वचन श्रवण करीने शतानन्द ब्राह्मणे आ प्रकारे तेने कह्युं, के सत्यनारायण देवनुं सेवन करवाथी शुं न मळे ? तेनी कृपावगर ज-रापण सुख मळे नहि ॥ ७ ॥ ॥ निषादउवाच ॥ अहोतेवंमाहात्म्यंस त्यनारायणार्चनम् ॥ सविधानोपचारंत्वमुपदेष्टुमिहार्हसि ॥ ८ ॥ ॥ लाक-डांवाळो भिल्ल कहेछे के—अहोहो ! ते सत्यनारायण देवना पूजननुं माहात्म्य विधान तथा उपचारसह तमे मने कहेवाने योग्य छो. माटे विधिपूर्वक कही-देखाडो ॥ ८ ॥ ॥ साधूनांसमचित्तानामुपकारवतांसताम् ॥ नगोप्यंविद्य तेकिंचिदार्तानामार्तिनाशनम् ॥ ९ ॥ ॥ साधु अने समचित्तवाळा तथा पा-

रको उपकार करवावाळा संतो, दुःखीओनां दुखने दूर करवा माटे कांइ पण अ.
स. वार्त्ता गुप्त राखता नथी. ॥ ९ ॥ ॥ इतिपृष्टोविधिंवक्तुमितिहासमथाब्रवी ३
२० त् ॥ शतानन्दउवाच ॥ राजासीद्धार्मिकःकश्चित्केदारमणिपूरके ॥ १० ॥
चन्द्रचूडइतिख्यातःप्रजापालनतत्परः ॥ शान्तोमधुरवाग्धीरोनारायण
परायणः ॥ ११ ॥ ॥ माटे विधिपूर्वक सत्यनारायण देवनो इतिहास मने क-
हो. आवां ते लाकडांवाळा भिल्लनां वचनो श्रवण करी शतानन्द ब्राह्मणे आ
प्रमाणे कह्युं के—हे लाकडांवाळा भिल्ल ! मणिपुर नगरनेविषे एक धार्मिक च-
न्द्रचूड नामनो, प्रजानुं पालन करवामां तत्पर एवो राजा हतो. ते राजा
शान्त, मधुर बोलनारो, धीर अने नारायण परायण हतो ॥ १० ॥ ११ ॥ २०
ममाश्रमंसमायातःसत्यनारायणार्चने ॥ विधानंश्रोतुकामोसौमांपृच्छ

१२५१

चसा॰रम् ॥ १२ ॥ ॥ ते राजा मारा आश्रममां सत्यनारायणना अर्चन माटे आव्यो अने सत्यनारायण देवनी पूजानो विधि श्रवण करवानी इच्छाथी ते राज मने आदरपूर्वक आ प्रमाणे पूछवा लाग्यो ॥ १२ ॥ ॥ मय[illegible]थे तंतस्मैतन्निबोधनिषादज ॥ संकल्प्यमनसाकामंनिष्कामो॰ाजनःशुभम् ॥ १३ ॥ ॥ ॰ूजासम्भारमाहृत्यकृतनित्यो॰ितक्रियः ॥ देवालयेस्थण्डिलेवामध्येपूजांसमाचरेत् ॥ १४ ॥ ॥ हे निषाद ! में तेने जे कह्युं ते हुं तने कहुंछुं. मनमां कामनानो संकल्प करीने वा निष्काम रहीने मनुष्ये चित्तने स्वस्थ राखी नित्य कर्म करीने पूजानो समारम्भ करवो. देवालयमां वा स्थापन करीने सत्यनारायण देवनी पूजा करवी ॥ १३ ॥ १४ ॥ ॥ सायङ्कालेशिलांन्यस्य पूर्ण॰म्भेकुलागतम् ॥ स्वाचार्यंस्वगणंचैवसमाहूयसु॰ज्जनान् ॥ १५ ॥

स. गोधूमचूर्णपादांशं [illegible] कादेप्रमाणकम् ॥ दुग्धेनतावतायुक्तंशर्कराघृ- अ.
२१ तसंयुतम् ॥ १६ ॥ ॥ सायंकाळे शीळपूर्वक रहीने, पोताना आचार्य, पोताना ३
सगांवहालां, मित्र तथा कुळना माणसोने बोलावीने, घउंनो रवो सवाशेर प्रमाणथी लइने दूध तथा घी अने साकर वगेरे समान ळइने नैवेद्य करवुं ॥ ॥ १५ ॥ १६ ॥ ॥ कृत्वाप्रधानंनैवेद्यंसम्पाद्यविभवा[illegible]गम् ॥ पायसापूप संयावदधिक्षीरादिभिस्तथा ॥ १७ ॥ ॥ आ प्रमाणे शीरानुं मुख्य नैवेद्य करीने भगवान्नी पासे धारण करवुं. दूध, दहि, क्षीरआदि सर्व त्यां राखवां ॥ १७॥ ॥ उच्चावचैःफलैःपुष्पैर्धूपैर्दीपैर्मनोहरैः ॥ पूजयेत्परयाभक्त्यावि
भवेसतिविस्तरैः ॥ १८ ॥ ॥ अने सत्यनारायण देवनुं ज्यां पूजन करवानुं २१
होय त्यां ऊंचे वचमां फळ, पुष्प वगेरे राखवां अर्थात् मन्डप बांधवो धूप क-

रवो दीवा वगेरेथी ते स्थळने मनोहर करवुं अने विधिपूर्वक पोताना वैभव प्रमाणे परम भक्तिसह भगवान्‌नी पूजा करवी ॥ १८ ॥ नतुष्येद्द्रव्यसम्भारै: [illegible]त्याकेवलयायथा ॥ भगवान्परित: [illegible]र्णोनमानंवृणुतेक्वचित् ॥ १९ ॥ सत्यनारायणदेव पुष्कळ द्रव्य वरचीने ठाठ माठ करवाथी प्रसन्न थता नथी तेतो केवळ भ[illegible]नेज आधिनछे, एटले के तेनामां जो प्रीतिपूर्वक भक्ति थाय तोज ते प्रसन्न थायछे अने तेना सर्व मनोरथो पूर्ण करेछे. माटे कांइपण मान न राखतां शान्त मनथी भगवान्‌नुं पूजन करवुं ॥ १९ ॥ ॥ दुर्योधनकृतांत्यक्त्वा [illegible]ज[illegible]जांजनार्दनः ॥ वि[illegible]रस्याश्रमेवासमातिथ्यंजगृहेविभुः ॥ ॥ २० ॥ ॥ राजादुर्योधननी राजपूजा भगवान् जनार्दने त्यागीने, विदुरजीने त्यां विभु भगवान् परोणा थइने रह्या हता, अर्थात् भगवानने पोताना भक्तो

प्रियछे अने जे भक्तो प्रीतिपूर्वक पूजन करे तेनाज पूजनने मान्य रा वेछे. ते द्रव्यथी, राजथी, वैभवथी राजी थता नथी. तेतो भक्तने आधीनछे ॥ २० ॥ श्रीदाम्नस्तण्डुलकणान्जग्ध्वाऽमर्त्यसुदुर्लभाः ॥ सम्पदोदाद्धरिःप्रीत्या भक्तिमात्रमपेक्षते ॥ २१ ॥ ॥ सुदामाना मात्र चोखाना कणथीज भगवाने तेने दुर्लभ एवीगति तथा वैभव आप्यो. तेनी मात्र भक्ति जोइनेज हरिए तेने संपत्ति सारीरीते आपी ॥ २१ ॥ ॥ गोप्योगृध्रोवणिग्व्याधोहनूमान्सविभीषणः ॥ अन्येपापात्मकादैत्यावृत्रकायाघवादयः ॥ २२ ॥ ॥ नारायणान्तिकंप्राप्तामोदन्तेऽद्यापियद्वशाः ॥ इतिश्रुत्वानरपतिःपूजासम्भारमादरात् ॥ २३ ॥ ॥ गोपीओ, जटायु, वणिक्, पाराधी, हनूमान, विभीषण अने अन्य पापात्मक दैत्यो जेवा के वृत्रासुर, अघासुरआदि नारायणने प्राप्त

थइने, आजपर्यन्त आनन्द पूर्वक रहेछे. आवां ब्राह्मणनी पूजाना समारंभनां आदरपूर्वक वचनो नरपतिए श्रवण कर्यां ॥ २२-२३ ॥ ॥ सम्पाद्यसत्यदेवस्यपूजनंभक्तितोऽव्यधात् ॥ तेनसस्त्रीसुतसुहृद्युतःकोशर्धिसंयुतम् । २४ । सत्यनारायणदेवनी संप्राप्ति माटे भक्तिपूर्वक पूजननो ते राजाए विचार कर्यो अने पोतानी स्त्री. पुत्र तथा सुहृद एटले मित्रोसह तेणे पुष्कळ द्रव्य खरचीने प्रीतिपूर्वक सत्यनारायणनुं पूजन कर्युं ॥ २४ ॥ ॥ बुभुजेऽकण्टकंराज्यंसत्र नारायणंभजन् ॥ चका चप्रजाः स्वीयाःसत्यदेवव्रतोन्मुखाः ॥ २५ ॥ भगवान् सत्यनारायणनुं प्रेमपूर्वक विधिसह पूजन करवाथी ते राजए अकंटक राज्य भोगव्युं. अने पोतानी प्रजाने पण सत्यदेवनु व्रत करवाने आज्ञा आपी. ॥ २५ ॥ ॥ निषादत्वमपिप्रीत्यापूजासंभारमाहरन् ॥ भक्त्यापर

स. २३ मयानित्यंसत्यनारायणंभज ॥ २६ ॥ ॥ हे निषाद ! तुं पण प्रीतिपूर्वक अ. ३
२३ सत्यनारायणना पूजननो यथाशक्ति समारंभ कर अने परम भक्तिथी नित्य ३
सत्यनारायण देवनुं भजन कर ॥ २६ ॥ ॥ इहसर्वंसुखंप्राप्ययास्यसेऽन्ते
ऽन्तिकंहरेः ॥ इतिश्रुत्वाविप्रवाक्यंप्रहृष्टःप्रणयान्वितः ॥ २७ ॥ ॥ तेथी
आ लोकमां सर्व प्रकारनां सुख भोगवी अन्ते हरिना समीपमां तुं जइश. आवां
विप्र शतानन्दनां वचन सांभळी विनये करीने युक्त एवो ते भील परमानंद पा-
म्यो ॥ २७ ॥ ॥ कृत्यकृत्योनिषादोऽथप्रणम्यद्विजपुङ्गवम् ॥ सगत्वास्व
गणान्प्राह माहात्म्यंहरिसेवने ॥ २८ ॥ ॥ ब्राह्मणनां वचन श्रवण करीने कृत्य
कृत्य थयेलो ते निषाद, ब्राह्मणोमां श्रेष्ठ ते शतानन्द तेने प्रणाम करीने घेर ग- २३
यो. घेर जइने पोताना सगांवहालां, भाइबंध वगेरेने हरिना सेवननुं माहात्म्य

कही देखाड्युं ॥ २८ ॥ ॥ तेहृष्टमनसःसर्वेसमयंचक्रुरादृताः ॥ अद्यनारा यणः पूज्यःकाष्ठलभ्येनयावता ॥ २९ ॥ ॥ तेथी आनंद पामेला ते सर्वेए निश्चय कर्यो के आज जे लाकडां वेचवाथी द्रव्य मळे ते द्रव्यवडे सत्यनारायण देवनुं पूजन करवुं ॥ २९ ॥ ॥ इतिनिश्चित्यमनसाक्रीत्वाकाष्ठानिलेभिरे ॥ चतुर्गुणधनंहृष्टाःस्वंस्वंभवनमाययुः ॥ ३० ॥ ॥ आ प्रमाणे दृढ निश्चय करीने तेओ काष्ठना भारा लइने वेचवाने गया, तो शहेरमां हमेशना करतां चारगणा पैसा मळवाथी ते आनंद पामता पोतपोताने घेर आव्या. ॥ ३० ॥ मुदास्त्रीभ्यःसमाचख्युर्वृत्तान्तंसर्वमादितः ॥ ताःश्रुत्वाहृष्टमनसःपूजास मारमादरात् ॥ ३१ ॥ ॥ अने आनन्दवडे आ सर्व वार्त्ता पोतानी स्त्रीने आदिथी अन्तसह कही देखाडी. तेने सांभळवाथी आनन्दयुक्त मनथी पूजा-

स. २४ ना समारंभनो आदर कर्यो ॥ ३१ ॥ ॥ पतीनामाज्ञयाचक्रुर्यथाश्रुतविधा अ. ३
नतः ॥ ततोमिलित्वास्वगणैःपूजांचक्रुर्यथोदिताम् ॥ ३२ ॥ ॥ पतिनी आ-
ज्ञा प्रमाणे जे प्रकारे विधान सांभळ्यो हतो ते प्रमाणे सर्व तैयारी करी अ-
ने पोताना स्वजनमंडळ सहित सत्यनारायणदेवनुं भक्तिपूर्वक पूजन कर्युं ॥
॥ ३२ ॥ ॥ कथावसानेतेभक्त्याप्रणेमुर्गतपातकाः ॥ स्वजातिभ्यःपरेभ्य
श्चप्रसादंव्यभजंस्तदा ॥ ३३ ॥ ॥ कथा समये ते लोकोए भक्तिपूर्वक कथा
श्रवण करी तेथी तेनां सर्व पापो नाश थइ गयां स्वजातिना लोकोने तथा बी-
जा जेओ कथा सांभळवाने आव्या हता ते सर्वने प्रसाद आप्यो ॥ ३३ ॥
पूजाप्रभावतोभिल्लाःपुत्रदारादिभिर्युताः ॥ भुक्त्वाभोगान्यथेष्टंतेवैष्णवं- २४
धामलेभिरे ॥ ३४ ॥ ॥ सत्यनारायणदेवना पूजनना प्रभावथी भिल्ल पूत्र स्त्री

आदिए करीने युक्त थयो अने परम सुख पाम्यो. अने आ लोकमां इच्छानुं-
सार सघळा भोगो भोगवी अन्ते वैष्णव धामने पाम्यो ॥ ३४ ॥ ॥ इतिश्रीरे
वाखण्डे इतिहाससमुच्चयेसत्यनारायणकथायां शतानन्दनिषादसंवादेतृतीयो
ऽध्यायः ॥ ॥ ३ ॥ ॥ सूतउवाच ॥ अथातोवर्णयिष्यामिगाथांसाधूपचा
रिताम् ॥ साधुर्यथाकृतार्थोभून्नृपोपदेशतोवणिक् ॥ १ ॥ ॥ सूतपौराणि-
क आ कथा शौनकादि मुनियोने कहेछे के–हे शौनकादि रुषियो ! हवे हुं त-
मारी पासे राजाना उपदेशथी जे प्रमाणे साधूवाणियो कृतार्थ थयो, ते साधूनुं
उपचरित वर्णन करुंछुं ॥ १ ॥ ॥ मणिपूरपतीराजाचन्द्रचूडोमहायशाः
॥ सहप्रजाभिरानर्चसत्यनारायणंप्रभुम् ॥ २ ॥ ॥ मणिपूर नगरनो महा
यशवाळो एक चन्द्रचूड नामे राजा हतो, ते राजा पोतानी प्रजासह सत्यना-

स. रायण प्रभुनुं भजन करतो हतो ॥ २ ॥ ॥ अथरत्नपुरस्थ ।यीसाधुर्लक्षपति अ.
२५ वणिक् ॥ धनैरापूर्यतरणीः[redacted]नदीतटे ॥ ३ ॥ ॥ त्यां रत्नपुरनगरनो ४
रहेवावाळो लक्षाधिपति साधुनामनो वाणियो धनवडे सात वहाणो भरीने ज्यां
राजा चन्द्रचूड पूजन करतो हतो त्यां नदीना कीनारा उपर गयो ॥ ३ ॥ ॥
ददर्शमण्डपंतत्ररत्नस्तम्भाविराजितम् ॥ मणिमुक्ताविरचितैर्वितानैःसम
लंकृतम् ॥ ४ ॥ ॥ त्यां रत्नना थांभलानो तथा मणि, माणिक, मोतीथी श-
णघारेलो सुन्दर चन्दरवा बांधेलो मन्डप जोयो ॥ ४ ॥ ॥ संकुलंबहुभिर्लो
कैर्नानादेशनिवासिभिः ॥ वेदवादांश्चशुश्रावगीतवादित्रसंयुतान् ॥ ५ ॥
रम्यंस्थानंसमालोक्यकर्णधारंसमादिशत् ॥ विश्रामयात्रतरणीरिदंप २५
श्यामिकौतुकम् ॥ ६ ॥ ॥ अने घणादेशना रहेवावाळां घणां मनुष्यो त्यां

विंटळाइने बेठां हतां अने वेदना मंत्रोना उच्चार थता हता, ते गीत वाजां व. गेरेनो अवाज सांभळीने, ते रम्यस्थान जोवानी इच्छाथी, खलासीने आज्ञा करी के आ स्थळे वहाणनुं लंगर कर, हुं आ कौतक शुं छे ! ते जोइ आवुं ॥ ॥ ५-६ ॥ ॥ भर्त्रादिष्टस्तथाचक्रेकर्णधारःससत्वरम् ॥ कर्णधारानुगावी रामल्ललीलाविलासिनः ॥ ७ ॥ ॥ तरणिभ्यःसमुत्तीर्ययुयुधुर्मल्ललीलया ॥ साधुरुत्तीर्यसामात्योलोकान्पृच्छन्सकौतुकम् ॥ ८ ॥ ॥ ते वहाणना धणी साधुवाणियानी आज्ञा थतां तरतज खलासीए वहाणने त्यांज अटकाव्युं अने करणधार केहेतां खलासी तेने अनुसरनारा बीजा खलासी लोको मल्ललीलाना विलासीओ वहाणथकी उतरीने मल्ललीला करवा लाग्या, अने साधुवाणियो वहाणमांथी उतरीने ते कौतुकने माटे पूछवा लाग्यो ॥ ७-८ ॥

स. याागस्थानंसमालोक्यप्रशस्तांमुदमाययौ ॥ तत्रसभ्यान्नमस्कृत्यस्वयंप अ.
२६ प्रच्छसादरम् ॥ ९ ॥ ॥ यागस्थान निरखीने तेनी प्रशंसा करतो तथा आ- ४
नंद पामतो ते साधुवाणियो त्यां गयो अने त्यां सभामां बेठेलाओने नमस्कार
करी, पोते आदरपूर्वक पूछवा लाग्यो ॥ ९ ॥ ॥ किमत्रक्रियतेसभ्याभवद्भि
र्लोकपूजितैः ॥ सभ्याऊचुःप्रमुदिताराज्ञालोकानुकम्पिना ॥ १० ॥ ॥ पू
ज्यतेबन्धुभिःसार्धंसत्यनारायणोविभुः ॥ त्वमप्यत्रक्षणंतिष्ठसत्यनाराय
णार्चने ॥ ११ ॥ ॥ हे सभासदो ! लोकथकी पूजायला तमे अहिं शुं करोछो ?
आवा साधुवाणियाना प्रश्नथी सभासदो कहेवा लाग्या के–आनन्द पामेला
राजाए लोको उपर अनुग्रह करवा माटे, पोताना बंधुओसह सत्यनारायण
विभुनुं पूजन करेछे, तमे पण अत्रे सत्यनारयणना अर्चन माटे क्षणवार उभा २६

रहो ॥ १०–११ ॥ ॥ कथांश्रुत्वाविधानंचप्रसादंभुंक्ष्वसादरम् ॥ इतिश्रु
त्वावचस्तेषांसाधुरुत्सुकमानसः ॥ १२ ॥ ॥ पुनःपप्रच्छकरणेफलंकिंको
विधिस्तथा ॥ सभ्याऊचुः ॥ नारायणार्चनेवक्तुंफलंनालंचतुर्मुखः ॥ १३ ॥
कथा विधिपूर्वक श्रवण करी, आदरसह प्रसाद खाओ. आ प्रमाणे सभासदो-
नां वचन सांभळीने उत्सुक मनवाळो ते साधुवाणियो फरीथी पूछवा लाग्यो
के ते व्रत करवाथी शुं फळ थायछे ! आवा ते साधुवाणियानां नम्र वचनथी
सभासदोए कह्युं के–नारायणना पूजनना फळने चार मुखवाळा ब्रह्माजी प-
ण कहेवाने समर्थ नथी ॥ १२–१३ ॥ ॥ शृणुसंक्षेपतोह्येतत्कथयामस्तवा
ग्रतः ॥ निर्धनोपिधनाढ्यःस्यादपुत्रःपुत्रवान्भवेत् ॥ १४ ॥ ॥ तोपण त-
मारी पासे अमे संक्षेपथी कहीए छीए ते श्रवण करो. सत्यनारायण भगवान्-

स. २७ ना पूजनथी निर्धन होय तो ते धनाढ्य थइ जाय अने अपुत्रवानने त्यां पुत्र थाय ॥ १४ ॥ ॥ नष्टराज्योलभेद्राज्यमन्धोपिस्यात्सुलोचनः ॥ मुच्यते बन्धनाद्बद्धोनिर्भयःस्याद्भयातुरः ॥ १५ ॥ ॥ जेनुं राज्य नाश पाम्युं होय ते राज्य पामेछे, आंधळो होयतो ते सारां नेत्र पामे छे, बंधवाळो होयतो ते बंधनथी मुक्त थइ जायछे अने भयथकी आतुर होय ते निर्भय थइ जायछे१५ मनसाकामयेद्यद्यल्लभतेतत्तदर्चनात् ॥ इत्युक्त्वातेयथोक्तंतद्विधानंप्रोचुरा दरात् ॥ १६ ॥ ॥ मनमां जे आकांक्षा थायछे, ते सत्यनारायणना पूजनथकी तरत सिद्ध थायछे. आ प्रमाणे फळ कह्या पछी तेने यथायोग्य पूजननो विधि कह्यो ॥ १६ ॥ ॥ एतच्छ्रुत्वाततःसाधुश्चैलंबद्ध्वागलेसकृत् ॥ दण्डवत्प्रणि पत्याश कामंस्वंसंन्यवेदयत् ॥ १७ ॥ ॥ आ प्रमाणे सभासदोना मुखथी

सांभलीने, पृथ्वी उपर लांबो पडीने तेओने साधुवाणियाए दंडवत् कर्या अ-
ने पोतानी इच्छा प्रकट करी ॥ १७ ॥ ॥ अनपत्योऽस्मिभगवन्वृथैश्वर्योवृ
थोद्यमः ॥ पुत्रंवायादिवाकन्यांलभेयत्वत्प्रसादतः ॥ १८ ॥ ॥ हे भगवन्!
वांझियोछुं मने कांइपण संतति नथी तेथी मारु ऐश्वर्य अने मारो सर्व उद्यम
व्यर्थछे माटे मने पुत्र वा कन्या तमारी कृपाए प्राप्त थाय तेवुं कहो ॥ १८ ॥
पताकांकांचनींकृत्वापूजयिष्येकृपानिधिम् ॥ सभ्याःसर्वेऽनमोदन्तांका
मनासिद्धिरस्तुमे ॥ १९ ॥ ॥ हुं पताका ध्वजा वगेरेथी आदरपूर्वक कृपाना
निधान सत्यनारायण भगवाननुं पूजन करीश. एवां साधुवाणीयानां नम्रव-
चनने सर्व सभासदोए अनुमोदन आपतां कह्युं के तारी कामना सिद्धि थाओ
॥ १९ ॥ ॥ सभ्याःप्रत्युत्तरंदद्युरेवमास्त्वितिसादरम् ॥ हरिंप्रणम्यसभ्यां

स. २८

श्वप्रसादंभुक्तवांस्ततः ॥ २० ॥ ॥ सभासदोए ए प्रमाणे थशे एम प्रत्युत्तर आदरपूर्वक आप्यो, त्यारे हरिने तथा सभासदोने प्रणाम करीने प्रसाद तेणे खाधो ॥ २० ॥ ॥ जगामस्वालयंसाधुर्मनसाचिन्तयन्हरिं ॥ स्वगृहा नागतेतस्मिन्नार्योमङ्गलपाणयः ॥ २१ ॥ ॥ मङ्गलानिविचित्राणियथोचि तमकुर्वत ॥ विश्रान्तःस्वपुरेसाधुस्तदापरमकौतुकी ॥ २२ ॥ अने त्यारप- छी पोताना स्थाने मनमां हरिनुं चिन्तवन करतो करतो साधुवाणियो गयो. पोताने घेरजइ कल्याण कारिणी पोतानी स्त्रीसह, जे प्रमाणे सभासदोए कह्युं हतुं ते प्रमाणे विचित्र मंगळसह व्रत कर्युं. अने परम कौतुकवाळो ते साधुवाणियो पोताना नगरमां रहेवा लाग्यो ॥ २१-२२ ॥ ॥ ऋतुस्नातास तीलीलावतीपर्यचरत्पतिम् ॥ गर्भंधृतवतीसाध्वीसमयेसुषुवेतुसा ॥ २३॥

अ. ४

२८

थोडाज समयमां ते साधुवाणीयानी लीलावती नामनी पतिनी सेवा करवा-
वाली स्त्री ऋतुस्नाता थइ, अने ते साध्वीये गर्भने धारण कर्यो अने समयनी
वार निरखवा लागी ॥ २३ ॥ ॥ कन्यांकमलपत्राक्षींबान्धवामोदकारिणी
म् ॥ साधुःपरांमुदंलेभेवितताारधनंबहु ॥ २४ ॥ ॥ पूरा दिवसथतां कमळ-
ना पत्र समान नेत्रवाळी, बान्धवोने आनन्द आपनारी कन्याने जन्म आप्यो
तेथी साधुवाणियो बहुज आनन्द पाम्यो, अने पुष्कळ द्रव्य मागणोने आप्युं
॥ २४ ॥ ॥ विप्रानाहूयदैवज्ञान्कारयामासमङ्गलम् ॥ लेखयित्वाजन्मप
त्रंनाम्नाचक्रेकलावतीम् ॥ २५ ॥ ॥ अने ज्योतिषी ब्राह्मणने बोलावी, मं-
गलीक क्रिया करी, जन्मग्रहनो निश्चयकरी ते कन्यानुं कलावती एवुं नाम
राख्युं ॥ २५ ॥ ॥ कलानिधिकलेवासौवद्धधेसाकलावती ॥ प्रौढांकालेन

स. २१ तांदृष्ट्वाविवाहार्थमाचिन्तयत् ॥ २६ ॥ ॥ कळानिधि जे चन्द्रमा जेम दिवसे अ. ४
दिवसे शुक्ल पक्षमां वृद्धि पामेछे तेम कलावती वधवा लागी. ते कलावतीनी
विवाह योग्य उमर थयेली जाणी साधुवाणियो विवाह माटे विचार करवा
लाग्यो ॥ २६ ॥ ॥ साधुःसुहृद्भिःसंमन्त्र्यप्राहिणोद्दूतमुत्तमम् ॥ वरंवरयि
तुंयोग्यंनिर्गत्यसततोतद्रुम् ॥ २७ ॥ ॥ साधुवाणियाए पोताना सुहृदो सा-
थे विचार करीने, उत्तम दूतने बोलाव्यो, अने कह्युं के उत्तम कुळवान्, धना-
ढ्य, योग्य उमरवाळा वरने कलावती माटे शोधी लाव. आवी साधुवाणिनी
आज्ञा थतां तरतज दूत गयो ॥ ३७ ॥ ॥ जगामकांचनपुरेयत्रशङ्खपतिर्व
णिक् ॥ कुलीनोरूपसंपन्नःशीलौदार्यगुणान्वितः ॥ २८ ॥ ॥ ते दूत कांच- २१
नपुरनगरमां गयो के ज्यां शंखपति नामनो वणिक पुत्र हतो. ते कुळवान्,

रुपसंपन्न, शील उदारता तथा गुणेकरी युक्त हतो. ॥ २८ ॥ ॥ आसीत्तंसा
ध्वनुमतोदुहितुःसदृशंवरम् ॥ गृहीत्वागत्यझटितिसाधवेसंन्यवेदयत् ॥
॥ २९ ॥ ॥ तेने जोइ दूत मनमां विचार कर्यो के साधुवाणियाना विचार प्र-
माणे तथा तेनी दीकरीना सदृश आ वरछे, तेथी तेने साथे लइने दूत तरत
साधूवाणिया पासे गयो अने सर्व वार्त्ता निवेदन करी ॥ २९ ॥ ॥ अथसाधुः
प्रमुमुदेतथालीलावतीततः ॥ शुभेलग्नेबहुविधैर्मङ्गलैराग्निसंनिधौ ॥ ३० ॥
वेदवादित्रनिनदैर्ददौकन्यांयथाविधि ॥ मणिमुक्ताप्रवालानिवसनंभूष
णानिच ॥ ३१ ॥ ॥ दूतना मोढानी वार्त्ता सांभळी तथा नजरथी वाणियाना
पुत्रने जोइ साधुवाणियो तथा तेनी स्त्री लीलावती बन्ने आनन्द पाम्यां अने
शुभ लग्न जोवरावी विधिपूर्वक अग्ननी साक्षीए, वेदनां वचनो प्रमाणे, क-

न्याने यथाविधि परणावी. अने दायजामां मणि, मोती, प्रवाळ, लूगडां तथा
आभूषणो आप्यां ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ॥ महामोदमनाःसाधुर्यौतकंप्रददौबहु ॥
प्रेम्णानिवासयामासस्वान्तेजामातरंततः ॥ ३२ ॥ ॥ मनमां बहुज आन-
न्द पामता ते साधुवाणियाए पुष्कल पोतानी दीकरी तथा जमाइने आप्युं अ-
ने प्रेमसह पोताने त्यां जमाइन राख्या. ॥ ३२ ॥ ॥ तंमेनेपुत्रवत्साधुःसच
तंपितृवत्सुधीः ॥ कन्यायाजन्मकालेनकृतवान्सत्यपूजनम् ॥ ३३ ॥ ॥
साधुवाणियो पोताना पुत्रसमान जमाइने मानवा लाग्यो अने जमाइ साधु-
वाणियो के जे पोतानो ससरो तेने पिता समान मानवा लाग्यो. कन्याना
जन्म समये हुं सत्यनारायनुं पूजन करीश एम साधुवाणियाए कह्युं हतुं ३३
इदानीमपिचोद्वाहसंभ्रमान्नाऽस्मितःपरम् ॥ भूयस्यतीतेकालेपिसत्यनारा

यणार्चनम् ॥ ३४ ॥ ॥ ते कन्यानो जन्मकाळ तो गयो, पण सत्यनारायणनुं पूजन साधुवाणियाए कर्युं नहि अने संभ्रमयुक्त थयो ॥ ३४ ॥ ॥ अकृत्वाधनवृद्धीच्छुर्धनगर्वेणमोहितः । जामात्रासहितःसाधुर्वाणिज्यार्थययौपुनः ॥ ३५ ॥ ॥ धन पुष्कळ वृद्धिपामवाथी तेना गर्ववडे मोहपामेला ते साधुवाणियाए सत्यनारायणनुं पूजन कर्युं नहि, अने पोताना जमाइने साथे लइने द्रव्य माटे साधुवाणियो तो पाछो प्रवास करवा निकल्यो ॥ ३५ ॥ ॥ इतिश्री रेवाखण्डेइतिहाससमुच्चयेसत्यनारा०क०साधुचरितेचतुर्थोऽध्यायः ॥ ॥ ४ ॥

॥ सूतउवाच ॥ अथसाधुःसमादायमणीन्दूरंगतोहिसः ॥ दे॰॥ देशान्तरं ग[redacted]न्ददर्शसुमनोहरम् ॥ १ ॥ ॥ सूतपौराणीक आ कथा शौनकादिक रुषिने कहेछे के—त्यार पछी साधुवाणियो मणीपूरथी बहुज दूर गयो, देशदेशा-

न्तरने विषे जइने, सुमनोहर देशने जोवा लाग्यो ॥ १ ॥ ॥ नगरंनर्मदातीरे अ.
स. रेतत्रवासंचकारसः ॥ कुर्वन्क्रयंविक्रयंचरत्नानांहिकदापिन ॥ २ ॥ एम ५
३१ करतां करतां नर्मदा नदीना तट उपर एक नगर हतुं त्यां वास कर्यो,
अने त्यां रहीने पुष्कळ रत्नोनो क्रयविक्रय करी व्यापार कर्यो ॥ २ ॥ ॥ कर्म
णामनसावाचाकृतवान्हरिसेवनम् ॥ तेनकर्मविपाकेनतापमायाच्चिराद्व
णिक् ॥ ३ ॥ ॥ कर्मवडे मनवडे तथा वाणिवडे हरिनुं सेवन करतो हतो. तेने
एक दिवस पूर्वना कर्मना विपाके करीने पुष्कळ ताव आव्यो ॥ ३ ॥ ॥ एक
स्मिंश्चदिनेराज्ञोगेहेरात्रौतमोवृते ॥ ज्ञात्वानिद्रागतान्सर्वान् तंचोरैर्महा
धनम् ॥ ४ ॥ ॥ एक दिवस रात्रे ते नगरना राजाना महेलमां अंधारी रात्री- ३१
ए, सर्वने निद्रा देवीने वश्य थयेला जाणीने चोरलोकोए पुष्कळ द्रव्यनी चोरी

करी ॥ ४ ॥ ॥ मुक्तामालाश्चविविधानीतावैन्द्रसुप्रभाः ॥ मणि रत्नानि वैकाममलंकारादिकंतथा ॥ ५ ॥ ॥ मोतीनी माळाओ विविध प्रकारनी चन्द्रमाना समान कान्तिवाळी, मणि अने रत्न वगेरेनां अनेक अलंकारो पण लीधां ॥ ५ ॥ ॥ सद्वस्तुजातंराज्ञश्चगृहीत्वास्वालयंययुः ॥ प्रभातेबोधितो राजासूतमागधबन्दिभिः ॥ ६ ॥ ॥ अने ते सर्व वस्तु लइने चोरो पोताने घेर आव्या, प्रभात थतां सूत मागध अने बन्दिजन राजाना गुणानुवाद गावा लाग्या. ॥ ६ ॥ ॥ प्रातःकृत्यंसमाप्याथसदासिप्राविशच्चसः ॥ ततस्तत्रसमागत्यकिङ्करोधनपालकः ॥ ७ ॥ ॥ प्रातःकृत्य एटले स्नान संध्यादिक नित्यकर्म करीने राजा बेठेल छे त्यां धननुं रक्षण करनारा नोकरो आव्या ॥ ७ ॥ ॥ उवाचचतदावाक्यंभोःशृणुष्वधरापते ॥ चोरैस्तव रतंरत्नादि

कंसर्वंमहाधनम् ॥ ८ ॥ ॥ अने कहेवा लाग्या के—हे पृथिवीपति ! सांभळो,
स. आ गइ रात्रीए चोरोए रत्न वगेरे तमारुं पुष्कळ द्रव्य चोरी लीधुंछे ॥ ८ ॥ ॥ अ.
३२ इतिविज्ञापितेराजाकिराङ्कधिपमुक्तवान् ॥ शीघ्रंयाहिप्रगृह्याथचोरंसध ५
नमाहर ॥ ९ ॥ ॥ आवां खजानची लोकोनां वचन श्रवण करीने सेनाधिप-
तिने आज्ञा आपी के, तरत चोरलोकोने धनसहित पकडी लावो ॥ ९ ॥ ॥
नोचेद्घनिष्येसगणमहंत्वांनात्रसंशयः ॥ इतिवाक्यंसमाकर्ण्यराज्ञोदूता
न्ययुङ्क्स: ॥ १० ॥ ॥ जो चोरने नाहि पकडी लावो तो हुं तमने नोकरोस-
हित मारी नाखीश तेमा संशय न जाणशो. आवां राजानां वचन सांभळीने
राजाना दूतो तेनी साथे गया ॥ १० ॥ ॥ तदाज्ञयाततोदूतानिर्जग्मुःस्त्वर
यान्वितः ॥ इतस्ततोविचिन्वन्तोनिपुणंराजकिङ्कराः ॥ ११ ॥ ॥ ते आ- ३२

ज्ञाथकी दूतो तरत तपास माटे गया, अने निपुण एवा राजकिंकरो ज्यां त्यां शोधवा लाग्या ॥ ११ ॥ ॥ धनंकुत्रापिनप्रापुर्नचोरंतेकृतश्रमाः ॥ तदाच व्यलपन्सर्वेचोरान्वेषणतत्पराः ॥ १२ ॥ ॥ ते लोकोने घणो श्रम करवा छतां चोर के द्रव्यनो पतोज लाग्योज नहि; तोपण तेओ चोरने शोधवाने तत्पर एवा सर्व विचार करवा लाग्या ॥ १२ ॥ ॥ हन्तास्मान्सगणान्राजाकिङ्कर्मःस्यातकुतःसुखम् ॥ इत्येवंविलपन्तस्तेविचेरुर्निशिकिङ्कराः ॥ १३ ॥ ॥ आपण सर्वने चोर के द्रव्य हाथ न लागवाथी राजा मारी नाखशे माटे शुं करवुं के जेथी सुखनी प्राप्ति थाय, आप्रमाणे विचार करता करता रात्रीए राजनोकरो तपास करता हता ॥ १३ ॥ ॥ आपणेददृशुःसाधुंधनवन्तंविदेशिनम् ॥ ऊचुःपरस्परंहृष्टामहदस्यकुतोधनम् ॥ १४ ॥ ॥ एम क-

स. ३३ रतां करतां राजनोकरोए साधुवाणियाने धनयुक्त अने विदेशी जोयो, तेने
जोइने परस्पर कहेवा लाग्या के आने आटलुं बधुं धन क्यांथी मल्युं! ।१४। अ. ९
मुक्ताहाराराजकीयाभान्तिचास्यगलेस्थिताः ॥ चोरोयमितिनिश्चित्यबबन्धुस्तंस्वरक्षणात् ॥ १५ ॥ ॥ आ वाणियाना गळे रहेला मोतीना हारो राजाना समान जणायछे माटे आलोकज चोरछे, एम निश्चय करीने तेओने तेजक्षणे बांध्या ॥ १५ ॥ ॥ सधनंसहजामात्रान्नृपान्तिकमुपानयन् ॥ प्रतिकूलेहरौतेनराज्ञापिनविचारितम् ॥ १६ ॥ ॥ ते साधुवाणियाने तेना जमाइ तथा धनसह राजा पासे लाव्या. तेना उपर इश्वरप्रतिकूळ होवाथी राजाए पण कांइ विचार कर्यो नहि ॥ १६ ॥ ॥ दूतानाज्ञापयामासराजाक्रोधसमन्वितः ॥ धनागारेधनंनीत्वाबध्नीतैतौसुदुर्मदौ ॥ १७ ॥ ॥ अने रा- ३३

जाए तो क्रोधयुक्त थइने दूतने आज्ञा आपी के, आ सर्व धन भंडारमां नाखीने आ बे दुर्मदोने बांधी मूको ॥ १७ ॥ ॥ कारागारेलोहमयैःशृङ्खलैर्गलपादयोः ॥ इतिराजाज्ञयादूतास्तथाचक्रुर्निबन्धनम् ॥ १८ ॥ ॥ अने कारागृह-केदखानामां लइ जइने लोढानी सांकळ गळामां अने पगमां नाखी द्यो आप्रमाणे राजानी आज्ञाथतां सिपाइयोए ते प्रमाणे सर्व कर्युं. ॥ १८ ॥ ॥ जामात्रासहितःसाधुर्विललापभृशंमुहुः ॥ हापुत्रतातताततिजामातःक्वगतंधनम् ।१९। साधुवाणियो पोताना जमाइसह नानाप्रकारे विलाप करवा लाग्यो अने जमाइने कहेवा लाग्यो के-हे पुत्र ! हे तात ! हे तात ! ! हे जामात ! धन क्यां गयुं ॥ १९ ॥ ॥ क्वस्थितावासतीभार्यापश्यधातुर्विपर्ययम् ॥ निर्दयेनविधात्रावाहेतुशून्येनछद्मना ॥ २० ॥ ॥ मारी सती भार्या क्यां हशे ? शुं करती हशे

स. निर्दय विधाताए हेतु शून्य थइ आ शुं कर्युं ॥२०॥ ॥ ज्जितौदुःखजलभौ[redacted] अ.
३४ वात्रायेतसं[redacted] ॥ मयाबहुतरंधातुर्विप्रियंवापुराकृतम् ॥ २१ ॥ अत्यन्त ८
दुःखथी पीडापामता आपण बन्नेने अहि कोण छोडावे तेमछे. मारी आ नाना-
प्रकारनी धातुए वा पुर्वना करेलां कृत्ये आ विपर्यय कर्युं के शुं ! ॥ २१ ॥ ॥
कर्मणश्चविपाकोयंनजानेकस्यवाफलम् ॥ समाःश्वशुरजामात्रोर्द्वादशेयु
र्विषादिनोः ॥ २२ ॥ ॥ कर्मना विपाकनुं आ फळछे के कोण जाणे कोनुं फळ
छे ते खबर पडती नथी. आ प्रमाणे ससरा जमाइने विषाद करतां करतां बार
दिवस निकळी गया. ॥ २२ ॥ ॥ प्रतिकूलेहरौतस्यधनंयच्चगृहेस्थितम् ॥
हृतंतच्चावनीपालैश्चोरैर्भार्यापिदुःखिता ॥ २३ ॥ ॥ तेने इश्वर प्रतिकूल हो- ३४
वाथी ते साधुवाणियाना घरमां जे धन हतुं, ते त्यांना राजए तथा चोरे हरी

लीधु अने ते साधुवाणियानी स्त्री पण महादुःख पामवा लागी ॥ २३ ॥ ॥
अथसाध्वीसहसुताभर्तुःकल्याणमिच्छती ॥ वासालङ्करणादीनिविक्रीयबुभुजेकिल ॥ २४ ॥ ॥ हवे ते साध्वी एवी साधुवाणियानी स्त्री लीलावती पोतानी कन्या कलावतीसह पोताना पतिनुं कल्याण इच्छती हती अने जे कांइ थोडुं घणुं घरमां हतुं ते वडे पोतानो निर्वाह चलावति हती ॥ २४ ॥ ॥
यदानासीद्गृहेकिञ्चित्तदासाकाष्ठमाहरत् ॥ अथैकस्मिन्दिनेकन्याभोजनाच्छादनंविना ॥ २५ ॥ ॥ क्लिष्टागेहाद्विनिर्गत्यभ्रमन्तीनगरेक्वाचित् ॥ गत्वाविप्रगृहेपश्यत्सत्यनारायणार्चनम् ॥ २६ ॥ ॥ ज्यारे घरमां कांइपण न रह्युं त्यारे ते काष्ठ लेवा लागी. एम करतां एक दिवसे साधुवाणियानी कन्या कलावती भोजन अने आच्छादन वगर दुःखपामती घरथी बहार नि-

स. कळीने नगरमां भमवालागी. एम करतां करतां एक ब्राह्मणने घेर गइ तो त्यां अ.
३५ सत्यनारायण देवनी पूजा थती हती. ॥ २५–२६ ॥ ॥ तत्राद्विजंजगन्नाथं ५
प्रार्थयन्तंनिलोक्यसा ॥ स्वयंविधिनियोगेनप्रार्थयन्तीदमब्रवीत् ।२७।
अने त्यां ब्राह्मण जगन्नाथ सत्यनारायण भगवानूनी प्रार्थना करतो हतो
तेने जोइने पोते पण विधिसह प्रार्थना करती आ प्रमाणे कहेवा लागी २७
सत्यनारायणहरेपिताभर्ताचमेगृहम् ॥ आगच्छत्वर्चयिष्यामिभवन्तङ्क
रुणांकुरु ॥ २८ ॥ ॥ हे सत्यनारायण हरे, मारो पिता तथा पति कुशळपू-
र्वक घेर आवशे तो हुं आपनी प्रेमपूर्वक पूजा करीश, माटे करुणा करो २८
तद्वाक्यसमकालन्तुद्विजैरुक्तंतथास्त्विति ॥ ततःसात्वरितंहृष्टाध्यायन्ती ३५
स्वाश्रमंययौ ॥ २९ ॥ ॥ आ प्रमाणे कहेती अने ब्राह्मणे जे प्रकारे स्तुति

करी ते बधुं स्मरणमां राखीने ते कळावती सत्यनारायण भगवान्नुं हृदयमां ध्यान करती पोताना आश्रममां गइ ॥ २९ ॥ ॥ मात्रानिर्भर्त्सितेयन्तङ्का लङ्कत्रस्थितानिशि ॥ एतादृगापत्समयेकिन्तेमनसिवर्तते ॥ ३० ॥ ॥ ते कळावती रात्रिए घेर मोडी आववाथी तेनी माताए कह्युं के तुं निर्भय थइने रात्रिए आटली बधी वारसुधी क्यां हती ? अने आवडी अवस्थाथी तुं केम तारा मनना विचार प्रमाणे वर्त्तेछे ॥ ३० ॥ ॥ कलावतीतुतच्छुत्वासर्ववृत्तं न्यवेदयत ॥ ततस्तुमातरंप्राहसत्यनारायणार्चनम् ॥ ३१ ॥ ॥ कलावतीए मातानां आवां ठपकानां वचन श्रवण करीने सर्व वार्त्ता माताने निवेदन करी अने त्यारपछी सत्यनारायणनुं पूजन करवानुं माताने कह्युं ॥ ३१ ॥ ॥ कलौप्रत्यक्षफलदंसर्वतःक्रियतेनरैः ॥ कर्तुमिच्छाम्यहंमातरनुज्ञातुंत्वमर्ह

सि ॥ ३२ ॥ ॥ आ कलिकाळमां प्रत्यक्ष फळने देवावाळुं आ व्रत सर्वस्थळे मनुष्यो करेछे माटे हे माता ! आ व्रत करवानी हुं इच्छा राखुछुं माटे तेनी आज्ञा आपवाने तमे योग्य छो ॥ ३२ ॥ ॥ देशमायातुजनकःस्वामीचममकामना ॥ ततोमात्राभ्यनुज्ञातासत्यनारायणार्चनम् ॥ ३३ ॥ ॥ मारी ए इच्छाछे के मरा पिता तथा मारोपति परदेशथी कुशळपूर्वक घेर आवे आवां कलावतीनां वचन सांभळीने तेनी माए पण सत्यनारायणना पूजन माटे अनुमोदन आप्युं ॥ ३३ ॥ ॥ करिष्यामीतिनिश्चित्यभिक्षार्थंनगरंययौ ॥ अनायासेनसाप्राप्यद्रव्यंबहुगुणान्वितम् ॥ ३४ ॥ ॥ सत्यनारायणनुं व्रत करवानो द्रढ निश्चय करीने ते भिक्षा मागवा नगरमांगयां अने नगरमांथी तेओने पुष्कळ द्रव्य मल्युं ॥ ३४ ॥ ॥ तेनसंभृतसम्भारापूजांचक्रेकलाव

ती ॥ लीलावतीचतन्माताभक्त्याऽकार्षीत्प्रपूजनम् ॥ ३५ ॥ ॥ अने ते द्रव्यवडे करीने कलावतीए सत्यनारायण देवनी पूजा करी, अने तेनी माता लीलावतीए पण भक्तिसह भगवान्नी पूजा करी ॥ ३५ ॥ ॥ ताभ्यांसम्पूजितोभक्त्याभगवान्करुणानिधिः । सत्यनारायणस्तुष्टःफलदानोन्मुखो भवेत् ॥ ३६ ॥ ॥ आ प्रमाणे लीलावती तथा तेनी दीकरी कलावतीए भक्तिपूर्वक करुणानिधि भगवान्नी पूजा करी तेथी सत्यनारायण भगवान् तेना उपर प्रसन्न थया अने फळदान देवाने प्रकट थया ॥ ३६ ॥ ॥ सूतउवाच ॥ सत्यनारायणस्यास्यभुक्तिमुक्तिप्रदस्यच ॥ पूजनस्यफलंवक्तुंकःसमर्थो भवेदिह ॥ ३७ ॥ ॥ सूतपौराणीक आ कथा शौनकादिरुषियोने कहे छे के– सत्यनारायणनुं भुक्ति अने मुक्तिने देवावाळुं व्रत अने तेनुं पूजन तेनां फळने

स. केवाने कोण समर्थ छे, अर्थात् कोइपण समर्थ नथी ॥ ३७ ॥ ॥ संक्षेपात्क- अ.
३७ थ्यतेविप्राःशृणुध्वङ्गदतोमम ॥ ततःस्वभक्तवात्सल्यंस्फुटीकुर्वन्हरिः ५
स्वयम् ॥ ३८ ॥ ॥ संक्षेपथी ब्राह्मणो कहेछे, अने ते द्वारामें आ सांभल्युंछे.
अने तेने पोताना भक्तना वात्सल्यभावथी हरि भगवाने पोते स्फुट कर्युं ३८
स्वपर्यङ्केसुखंरात्रौनिद्रांकुर्वतिराजनि ॥ उत्तिष्ठोत्तिष्ठराजेन्द्रतौसाधूप
रिमोचय ॥ ३९ ॥ ॥ ते राजा पोताना पलंगमां रात्रिए सुखपूर्वक सूतो हतो,
तेने स्वप्नमां जइने सत्यनारायण भगवाने कह्युं के हे राजेन्द्र ! उठ उठ अने ते
साधुवाणियाने छोडी मूक ॥ ३९ ॥ ॥ अपराधंविनाबद्धौनोचेच्छंनोभवेत्त
व ॥ इत्येवंभूपतिंस्वप्नेविप्ररूपेणतद्दिने ॥ ४० ॥ ॥ ते लोकोने वगर अप- ३७
राधे बांधीने तें केद कर्याछे माटे तारुं कल्याण थशे नहि. आ प्रमाणे ते दि-

वसे ब्राह्मणना रुपथी रात्रिए भगवान् राजाने कही गया ॥ ४० ॥ ॥ सम्बो
ध्यान्तर्दधेविष्णुर्विनिद्रोनृपतिस्तदा ॥ विस्मितःसहसोत्थायदध्यौब्रह्म
सनातनम् ॥ ४१ ॥ ॥ आ प्रमाणे राजाने कहीने विष्णु अन्तर्धान थइ गया
अने राजा निद्राथी मुक्त थयो अर्थात् जाग्रत थयो अने विस्मय पामी एक-
दम उठी सनातन ब्रह्म एवा परमात्मानुं ध्यान करवा लाग्यो ॥ ४१ ॥ ॥ गु
रुपादाम्बुजंचैवकृतानित्योचितक्रियः ॥ स्पृष्ट्वाघृतादिमाङ्गल्यंसिंहासन
मुपाविशत् ॥ ४२ ॥ ॥ अने ते प्रमाणे गुरुना चरणकमलनुं पण चिंतवन क-
री नित्यकर्म करी, घृतादि मांगल्य करीने राजा सिंहासन उपर आरुढ थयो
॥ ४२ ॥ ॥ ततोराजास्वप्नवृत्तंमन्त्रिभ्यःसंन्यवेदयत् ॥ श्रुत्वाराज्ञोवचः
सभ्याउत्तरंप्रददुर्मुदा ॥ ४३ ॥ ॥ अने त्यां राजाए स्वप्ननी तमाम हकिकत

मंत्रीओने कही. राजनां वचन सांभळीने सभासदोए आनंदपूर्वक उत्तर आप्यो अ.
स. ॥ ४३ ॥ ॥ राजंस्तेयच्छुतंस्वप्नेसत्यमेतन्नसंशयः ॥ मोचनंमतमस्माकं ५
३८ तयोरनपराधिनोः ॥ ४४ ॥ ॥ हे राजा ! आप रात्रिमां जे स्वप्नमां सांभल्युं
ते सर्व सत्यछे, एमां संशय नथी माटे ते अपराधियोने तमे कारागृहमांथी
मुक्त करो ॥ ४४ ॥ ॥ तेषांमतंसमाज्ञायतावानेतुंसमादिशत् ॥ अनाय्य
साधुंपृच्छसत्यमलब्ध्यसान्निधौ ॥ ४५ ॥ ॥ आ प्रमाणे मंत्रीनी संमति
थतां राजए आज्ञा आपी ते साधुवाणियाने तथा तेना जमाइने केदथी मुक्त
करी सभामां बोलाव्या अने साधुवाणियाने कह्युं के हुं जे पूछुं ते सर्व खरे-
खरुं मारी पासे केहेजे असत्य बोलीश नहि ॥ ४५ ॥ ॥ राजोवाच ॥ कुत्र ३८
वासः किंकुलंना जीविकाकायुवांपुरे । कुतोवात्रागतौब्रुतंप्राप्तौकेनदशामि

माम् ॥ ४६ ॥ ॥ राजा कहेछे के—तमे क्यां रहोछो ? तमारुं कुळ केवुंछे ? तामारी आजीविका शुंछे ? अने कया नगरमां रहोछो ? तमे अहि शामाटे आव्या हता तथा आवी दशाने केम प्राप्त थया ? ॥ ४६ ॥ ॥ साधुरुवाच ॥ रम्येरत्नपुरवासोवणिग्जातौजानिन्नृप । वाणिज्यमावयोर्विद्धिजीविकामन्वयागताम् ॥ ४७ ॥ ॥ आवा राजाना प्रश्न सांभळी साधुवाणियो कहेछे के—हे नृप ! रम्य एवा रत्नपुर नामना नगरमां हुं रहुंछुं, जातनो वाणियोछुं व्यापार करवो ए मारी आजीविकाछे, अने तेज माटे हुं अत्रे आव्यो हतो. ॥ ४७ ॥ ॥ मणिमुक्तादिविक्रेतुमागतोस्वःपुरेतव ॥ राजदूतैःसमानीतौबद्धाचोराविमाविति ॥ ४८ ॥ ॥ मणि अने मोतीना विक्रय माटे हुं तमारा नगरमां आव्यो हतो तो अहि चोर लोकोनी भ्रान्तिथी राजदूतोए अमोने

स. बांधी लीधा ॥ ४८ ॥ ॥ आवांनचौरौराजेन्द्रतत्त्वतस्त्वंविचारय ॥ प्रति अ.
३९ कूलेविधौकोनदशांप्राप्नोतिवैपुमान् ॥ ४९ ॥ ॥ हे राजेन्द्र ! आवा चोर होय ९
ते तमे विचार करो. विधि प्रतिकूळ होय तो कइदशा पुरुषोने प्राप्त थती नथी
अर्थात् दैव अनुकूळ न होय तो सर्व थायछे ॥ ४९ ॥ ॥ विनापराधंश्रीकृ
ष्णोमणिचौर्यापवादवान् ॥ निवेदितमशेषेणपुण्यश्लोकशिखामणे ।५०।
विना अपराधे श्रीकृष्णचन्द्र, आनन्दकन्द, यशोदानन्दन के जे पुण्यश्लोकना
शिखाना मणि स्वयंभगवान् तेना उपर पण मणिनी चोरीनो अपवाद आव्यो
हतो. आ प्रमाणे वाणियाए सर्व वात राजाने कही ॥ ५० ॥ ॥ युक्तंयत्कुरु
राजेन्द्रेत्युक्त्वातूष्णींबभूवतुः ॥ श्रुत्वातुनिश्चयंकृत्वातयोर्बन्धनमोचनम्
॥ ५१ ॥ ॥ आ प्रमाणे युक्तिपूर्वक राजाने कहेतां राजा तरत प्रसन्न थयो. ३९

अने तेनां वचन सांभळी निश्चय करीने तेओने बन्धनथी मुक्त कर्या ॥ ५१ ॥
कारयित्वापरिष्कारंकारयामासनापितैः ॥ स्नापयामाससुरभितैलैरुद्वर्तनैस्तथा ॥ ५२ ॥ ॥ अने तेने बेसवा आसन आपी केटलुंक इनाम आपी, ते ससरा जमाइने तेलवडे मर्दन करावी स्नान कराव्युं ॥ ५२ ॥ ॥ भोजयित्वासुमधुरैर्भोज्यैरुच्चावचैर्नृपः ॥ राजयोग्यैरलंकारैर्वाहनैश्चतथाविधैः ॥ ॥ ५३ ॥ ॥ महार्हवस्त्राभरणैःपूजयामासतौमुदा ॥ अब्रवीत्पूजितःसाधुर्जामात्रासहितोनृपम् ॥ ५४ ॥ ॥ त्यारपछी मधुर भोजन जमाडीने आ प्रमाणे राजाए वचन कह्यां राज्य योग अलंकार अने वाहनथकी तथा अनेक विधिथी तथा वस्त्राभूषणथी आनंदपूर्वक तेओनो सारो सत्कार कर्यो अने जमाइसह पूजाएलो ते साधु आ प्रमाणे राजाने कहेवा लाग्यो ॥ ५३ ॥ ५४ ॥

स. ॥ साधुरुवाच ॥ करागारेब विधंदुःखं क्तमतःपर ॥ आ ापयमहारा अ.
४० जदे ांयातुंकृपानिधे ॥ ५५॥ ॥ साधुवाणियो कहेछे के—हे राजा ! कारागृ- ५
हमां पुष्कळ दुःख वेठ्युंछे. हे महाराज ! कृपा करीने हवे मारे देश जवानी
आज्ञा आपो ॥ ५५ ॥ ॥ श्रुत्वासाधुवचोराजाप्राहको ाधिकारिणम् ॥ गृ
हीत्वायावतीर्नौकाधनपूर्णाइहागमत् ॥ ५६ ॥ ॥ आवां साधुवाणियानां
वचन सांभळीने राजाए खजानचीने आज्ञा करी के आनां जे वहाणोछे ते ध-
नथकी पूर्ण करी आपो. ॥ ५६ ॥ ॥ देह्यस्मैधनपूर्णास्तास्तावतीस्त्वं
न्वितः ॥ राजकिङ्करइत्युक्तस्तथाचक्रेऽतिमानयन् ॥ ५७॥ ॥ तेनुं जे ध-
न होय ते तेने आपी द्यो अने ते शिवाय आपणामांथी आपीदे तेनां व- ४०
हाण भरी आपो. राजाए नोकरोने आ प्रमाणे आज्ञा आपतां नोकरो ते प्र-

माणे व्यवस्था करवा लाग्या. ॥ ५७ ॥ ॥ प्रेम्णातौयापयामासस्वदेशंध रणीपतिः ॥ गीतवादित्रमांगल्यबहुमानपुरःसरम् ॥ ५८ ॥ ॥ अने त्यार- पछी पृथ्वीपति राजाए साधुवाणियाने गीत, वाजां आदि मांगल्यसह तथा घणा मानसहित तेने देश जवा माटे आज्ञा आपी. ॥ ५८ ॥ ॥ जामात्रास हितःसाधुर्धनलभेनमुग्धधीः ॥ स्वदेशंचलितोऽथापिनचक्रेहारिसेवनम् ॥ ५९ ॥ ॥ जमाइसह साधुवाणियो धन लोभवडे करीने मूढ बुद्धि एवो पो- ताना देशतरफ रवाना थयो, पण हरिनुं सेवन कर्युं नहि अर्थात् सत्यनाराय- ण देवनुं पूजन कर्युं नहि ॥ ५९ ॥ ॥ सत्यनारायणोदेवःप्रत्यक्षफलदःस्त्रि या ॥ कन्यया पूजितस्तस्मैकृपयामुक्तिदोभवेत् ॥ ६० ॥ ॥ सत्यनाराय- णदेवेतो तेनी स्त्रीने प्रत्यक्ष फळ दीधु. तेनी कन्याए प्रेमपूर्वक पूजा करी तेथी

स. ४१ तेने मुक्ति आपी. ॥ ६० ॥ ॥ तापत्रयनुदोविष्णोश्चरितंतस्ययेहरेः ॥ शृण्व अ. ६
न्तिसुधियोनित्यंतेवसन्तिहरेःपदे ॥ ६१ ॥ ॥ त्रण तापने हरवावाळा ते
विष्णुभगवाननुं चरित्र, जे सुबुद्धि मनुष्यो नित्य सेवन करेछे ते हरिना पदमां
वास करेछे ॥ ६१ ॥ ॥ इतिश्रीरेवाखण्डेइतिहाससमुच्चयेसत्यनारायणकथा
यांसाधुचरित्रेसाधुबन्धमोक्षोनामपंचमोऽध्यायः ॥ ॥ ५ ॥ ॥ सूतउवाच ॥ ॥
किंचिद्दूरङ्गतेसाधौसंप्रेर्यतरणीस्तदा ॥ तंबुबोधयिषुःसाक्षात्सत्यनाराय
णःस्वयं ॥ १ ॥ ॥ दीनत्राणेबद्धदीक्षोभूत्वातापसवेषधृक् ॥ जगामस
विधेतस्यतमुवाचससंभ्रमः ॥ २ ॥ ॥ सूतपौराणिक आ कथा शौनकादि ऋ-
षियोने कहेछे के—केटलेक दूर साधुवाणियो गयो त्यां वहाणोनुं लंगर कर्युं
अर्थात् त्यां वहाणोने थोभाव्यां अने त्यां तेओने बोध आपवाने साक्षात् स- ४१

त्यनारायण पोते तपस्वीनो वेष धारण करीने, ते साधुवाणियो तथा तेनो जमाइ हता त्यां जइने तपस्वी वेषथी भगवान् सत्यनारायण संभ्रमयुक्त थइ आ प्रमाणे पूछवा लाग्या. ॥ १ ॥ २ ॥ ॥तापसउवाच॥ ॥ धनंकिंनौषुते साधोमामनादृत्ययासिकिम् ॥ तापसोक्तंवचःसाधुःश्रुत्वायंयाचयेदिति ॥ ३ ॥ ॥ तपस्वी वेषे सत्यनारायण भगवान् पूछेछे के हे साधु ! मारो अनादर करी तुं केम जायछे ! द्रव्य आ वहाणमां छे के शुं ! तपस्वीनां आवां वचन सांभळी साधुवाणियाए विचार कर्यो के आ अवश्य कांइक मागशे ॥ ३॥ भीतःप्रत्युत्तरमदात्क्षिपन्नौकाश्वसत्वरम् ॥ भोस्तापसधनंक्वास्तितृणपत्रादिपूरिताः ॥ ४ ॥ ॥ ए बीकथी साधुवाणियाए तपस्वीने प्रत्युत्तर आपी तरत त्यांथी जवानो विचार कर्यो. हे तापस ! धन क्यांछे ? आ वहाणो घास

अने पांदडांथी भरेलांछे. ॥ ४ ॥ ॥ गच्छत्वं नौकाःस्वस्थानंकोवात्रानादर
स. ४२ स्तव ॥ इत्युक्तस्तापसःप्राहतथास्त्विातिवचस्ततः ॥ ५ ॥ ॥ आ वहाण तो अ. ६
पोताने स्थाने जायछे, तारो अनादर अहि कोण करे. आ प्रमाणे तपस्वीने
कह्युं एटले तपस्वीए कह्युं के तारां वचन सफळ थजो ॥ ५ ॥ ॥ तत्समीपा
द्‌गद्रव्य लक्षखण्डेष्व्यलीयत ॥ धनमन्तर्दधेसद्‌ स्तृणपर्णावशेषिताः ॥६॥
आम कहेतांज वहाणमां झाडनां पांदडां तथा लाकडां थइ गयां अने धन स-
घळुं अन्तर्धान थइ गयुं, अने घास तथा पांदडां शेष रह्यां ॥ ६ ॥ ॥ भार स्या
पग ग्दृष्ट्वात णीरूर्ध्वगास्तदा ॥ धनंनौकासुनास्तीतिसाधुश्चिन्तापरो
भवत् ॥ ७ ॥ ॥ वहाणमांथी द्रव्यनो भार ओछो थतां वहाण उपर विशेष ४२
तरी आव्यां. वहाणने धनवगरनां शून्य निरखीने साधुवाणियो चिन्तायुक्त थइ

गयो ॥ ७ ॥ ॥ किमिदंकस्यवाहेतोर्धनंकुत्रगतंमम ॥ क्वयास्यामिक्वाति
ष्ठामिकिंकरोमिधनंकुतः ॥ ८ ॥ ॥ आ शुं थयुं ! आनुं शुं कारण ! मारु धन
क्यां गयुं ! हुं क्यांछुं ! क्यां उभो रहुं ! हुं शुं करु ! मारु धन क्यां गयुं ! ॥ ८ ॥
इत्येवंविलपन्सोथभृशंदुःखितमानसः ॥ मूर्च्छितःपुनरुत्थायविललापमु
हुर्मुहुः ॥ ९ ॥ ॥ आ प्रमाण दुःखयुक्त मनवाळो विलाप करतो मूर्च्छा पामी
गयो, अने पाछो उठीने वारंवार विलाप करवा लाग्यो. ॥ ९ ॥ ॥ जामाता
तंतदाप्राहशोकःकिंक्रियतेवृथा ॥ तथास्त्वितिचयद्वाक्यंतापसेनोदितंत
तः ॥ १० ॥ ॥ ते साधुवाणियाने विलाप करतो जोइ तेना जमाइए कह्युं के
शा माटे वृथा शोक करोछो. तमने ते समये तपस्वीए जेवां वचन क-
ह्यां हतां ते प्रमाणे थयुं. ॥ १० ॥ ॥ तिरोहितंधनंसर्वंतवनास्त्यत्रसंशयः

स. ॥ अतस्तंशरणंयाहिवाञ्छितार्थोभविष्यति ॥ ११ ॥ ॥ तमारुं सर्व धन ति- अ.
४३ रोहित थयुंछे तेमां जरा संशय नथी माटे तमे ते तपस्वीने शरणे जाओ तो ६
तमारा मनना सर्व मनोरथ सिद्ध थशे ॥ ११ ॥ ॥ जामातृबोधितःसाधुस्ता
परन्तंजगामह ॥ गलेवसनमाधायप्रणनामसतापसम् ॥ १२ ॥ ॥ आवां
जमाइनां वचन सांभळीने साधुवाणियो तपस्वी रुपे सत्यनारायण भगवान्
जरा दूर उभा हता त्यां गळामां लुगडुं नाखीने गयो. ॥ १२ ॥ ॥ कोभवानि
तिपप्रच्छदेवोगन्धर्वईश्वरः ॥ देवदेवोथवाकोपिनजानेतवविक्रमः १३
आप कोइ देवछो, इश्वरछो वा गन्धर्वछो ? एम पूछवा लाग्यो. तमे देवना पण
देवछो अथवा कोणछो ? हुं तमारुं पराक्रम जाणतो नथी ॥ १३ ॥ ॥ आज्ञाप
यमहाभागमद्विडम्बनकारणम् ॥ क्षमस्वचापराधंमेयद्दुःकृतंकरुणानिधौ १४ ४३

हे महाभाग ! मारा दुःखनुं कारण शुंछे ते मने कहो. हुं आप पासे जे अस-त्य बोल्यो ते मारा अपराधने आप क्षमा करो. ॥ १४ ॥ ॥ ताप उवाच ॥

त्यजमौढ्यमिदंसाधोप्रवादंमावृथाकृथाः ॥ आत्मनोमित्रमात्मैवतथा शत्रुरात्मनम् ॥ १५ ॥ ॥ तपस्वी वेष धारण करीने उभेला सत्यनारायण भगवान् कहेछे के–हे साधु ! तारी मूढतानो त्याग कर वृथा असत्य बोलीश नहि पोताना आत्मानो मित्र पण आत्माछे अने शत्रु पण पोतेजछे. ॥ १५ ॥

इत्येवंज्ञापितोप्येषनबुबोधयदाधमः ॥ प्रत्यक्षंतापसःप्राहकृपयाद्भुतकर्म कृत् ॥ १६ ॥ ॥ आ प्रमाणे जाणवाछतां जे अधम समजतो नथी. आ प्र-माणे अदभुत कर्म करीने तपस्वीरुपे भगवाने प्रत्यक्ष कह्युं. ॥ १६ ॥ ॥ चंद्र

चूडोयदानर्चसत्यनारायणंनृपः॥ तदानपत्येनचिरंपुत्रकन्यार्थिनात्वया

॥ १७ ॥ ॥ चन्द्रचूड राजाए ज्यारे सत्यनारायनुं पूजन कर्युं त्यारे ते पुत्र वा कन्या प्राप्ति माटे प्रार्थना करी हती ॥ १७ ॥ ॥ यत्प्रार्थितंतत्संपन्नमेतावत्स्मर्यतेनकिम् ॥ सत्यनारायणोदेवोविश्वव्यापीफलप्रदः ॥ १८ ॥ ॥ तें जे इच्छा करी हती ते तने प्राप्ति थया छतां पण तें तेनुं स्मरण कर्युं नाहि. सत्यनारायण देवतो विश्वव्यापकछे, फळने देवावाळाछे ॥ १८ ॥ ॥ तमनादृत्यदुर्बुद्धेकुतःशंभवितातव ॥ एतावद्दुःखसंप्राप्तिस्त्वदनादरजंफलम् ॥ ॥ १९ ॥ ॥ तेनो अनादर करीने हे दुर्बुद्धि तुं क्यां कल्याणपूर्वक रहेवा योग्य छे. आ प्रमाणे तें अनादर कर्यो तेथी तेना फळरुपे तने आ दुःखनी प्राप्ति थइछे. ॥ १९ ॥ ॥ तापसोक्तंवचःश्रुत्वासाधुःसस्मारवैपुरा ॥ कृतंसंकल्पमथचयावत्पश्यत्यसौपुरः ॥ २० ॥ ॥ आ प्रमाणे तपस्वीनां वचन श्रवण

करीने साधुवाणियाए प्रथमना संकल्पनुं स्मरण करीने करेला संकल्प कर्या पछी पोताना नगर तरफ जवानो निश्चय कर्यो ॥ २० ॥ ॥ तावत्तंतापसंतत्रप्रत्यक्षंजगदीश्वरम् ॥ सत्यनारायणंदृष्ट्वाकौतुकाकुलमानसः ॥ २१ ॥ त्यां तपस्वी वेषे जगदीश्वर प्रत्यक्ष सत्यनारायण भगवान्‌ने कौतुके करी आकुळव्याकुळ मनवाळा वाणियाए जोया. ॥ २१ ॥ निपत्यभुविकायेनप्राणिपत्यपुनःपुनः ॥ तुष्टावतापसंतत्रसाधुर्गद्गदयागिरा ॥ २२ ॥ ॥ अने वारंवार पृथ्वी उपर पडीने दंडवत् प्रणाम करवा लाग्यो तथा साधुवाणियानी गद्गद् वाणी सांभळीने ते समयेज तपस्वीरुपे उभेला सत्यनारायण भगवान् प्रसन्न थया. ॥ २२ ॥ ॥ साधुरुवाच ॥ सत्यरूपंसत्यसन्धंसत्यनारायणंहरिम् ॥ यत्सत्यत्वेनजगतःसत्यत्वंत्वांनमाम्यहम् ॥ २३ ॥ ॥ सा-

स. धुवाणियो सत्यनाराण भगवानूनी स्तुति करेछे. हे सत्यरुप ! सत्यसन्घ, स- अ.
४५ त्यनारायणहरि ! जे सत्यवडे आ जगतूछे ते सत्य तमेजछो, हुं आपने नम- ६
स्कार करुंछुं. ॥ २३ ॥ ॥ त्वन्मायामोहितात्मानोनपश्यन्त्यात्मनःशुभ
म् ॥ दुःखाम्बुधौनिमज्जन्तोदुःखेचसुखमानिनः ॥ २४ ॥ ॥ हे प्रभु ! आ-
पनी मायाथी मोहपामेलो हुं पोताना कल्याणने जोतो नहोतो अने दुःखनेज
सुखमानीने दुःखसमूहमां गोथां खाउछुं ॥ २४ ॥ ॥ मूढाहिधनगर्वेणमदा
न्धीकृतलोचनाः ॥ नजानन्त्यात्मनःक्षेमङ्कथंपश्यामिमूढधीः ॥ २५ ॥ ॥
मूढ एवो जे हुं तेणे धनना गर्ववडे मदे करीने अन्धलोचन कर्यां हुं पोतानुं
कल्याण न जाणतो एवो मूढबुद्धि शीरीते जोऊं ॥ २५ ॥ ॥ क्षमस्वममदौरा
त्म्यंतमोधाम्नोहरेविभो ॥ आज्ञापयस्वदास्यंमेयेनतेचरणस्मृतिः ॥ २६ ॥ ४५

हे विभो ! मारो अपराध क्षमा करो मारा अंधकारने हरो अने आपना चर-
णकमळनी निरंतर स्मृति रहे एवो मने आपनो दास करो. ॥ २६ ॥ ॥
इतिस्तुत्वालक्षमुद्रामितंवस्तुचतत्पुरः ॥ निधायप्रतिजज्ञेससाधुर्भक्तिस
मन्वितः ॥ २७ ॥ ॥ आ प्रमाणे स्तुति करीने साधुवाणिये निश्चय कर्यो के
प्रथमना समान जो मारीस्थिति थइ जशे तो हुं भक्तिपूर्वक पूष्कळ द्रव्यवडे
अर्थात् लक्षमुद्राथी करीने आपनुं यजन करीश ॥ २७ ॥ ॥ गत्वाऽऽवासंपू
जयिष्येसत्यनारायणंविभुम् ॥ तेनाशुतोषोभगवान् प्रसन्नोवाक्यमब्रवी
त् ॥ २८ ॥ ॥ अने मारा नगरमां जइने तरतज सत्यनारायण विभुनुं पूजन
करीश. आवो साधुवाणियानो दृढ निश्चय जाणीने तरत प्रसन्न थवावाळा
भगवान् प्रसन्न थइने आ प्रमाणे वचनो कहेवा लाग्या ॥ २८ ॥ ॥ एवं

स. चेद्गच्छसाधोत्वंवाञ्छाःपूर्णाभवन्तुते ॥ पुत्रपौत्रसमा[illegible]क्तोभुक्काभोगा- अ.
४६ ननुत्तमान् ॥ २९ ॥ ॥ जो एमजछे तो हे साधु ! तुं जा तारी मनो[illegible]ामना ६
पूर्ण थशे अने तारा पुत्र तथा पौत्रसह उत्तमोत्तम भोग भोगवीश ॥ २९ ॥ ॥
मामर्च[illegible]सदा भक्त्यामत्सांनिध्य[illegible]पैष्यसि ॥ [illegible]ोष्यतेत्व[illegible]तेनैतत्स्तोत्रे
णभु[illegible]नवः ॥ ३० ॥ ॥ मारी सदा भक्तिवडे मारा सानिध्य बेसीने पूजा
करवी तारां आ करेलां स्तोत्रवडे पृथ्वीमां मनुष्यो मारी स्तुति करशे. ॥ ३० ॥
तुष्टोहंत[illegible]यद[illegible]मिकामितानाखिलान्वरान् ॥ इत्युक्कान्तर्दधेविष्णुःसा
धुर्नौकासमीपतः ॥ ३१ ॥ ॥ अने तेना उपर हुं प्रसन्न थइ तेनी सर्व काम-
ना पूर्ण करीश. आ प्रमाणे कहीने भगवान् सत्यनारायण प्रभु साधुवाणि-
यानां वहाणनी समीपमांज अन्तर्धान थइ गया ॥ ३१ ॥ ॥ आगत्यलब्ध्वा ४६

स्वधनंग[illegible]संप्रास्थितोगृह[illegible] ॥ अग[illegible]न्नगराभ्याशेप्राहिणोद्दूत[illegible]ग्रतः ॥ ॥ ३२ ॥ ॥ पछी साधुवाणियो वहाणमां जूवेछे तो पोतानुं गयेलुं सर्व धन पुनः आवेलुं जोयुं अने पछी पोताना नगरभणी गयो. त्यां नगर बहार रह्यो अने घेर न जतां प्रथम दूतने पोताने घेर मोकल्यो. ॥ ३२ ॥ ॥ गृहमागत्यदूतोसौप्राहलीलावतींप्रति ॥ जामात्रासहितःसाधुःकृतकृत्यःसमागतः ।३३। साधुवाणियाने घेर दूते आवी तेनी स्त्री लीलावतीने आ प्रमाणे कह्युं के-जमाइसह साधुवाणियो कृत्य कृत्य थइने आवेलछे. ॥ ३३ ॥ ॥ तदानारायणार्चायांस्थितासाध्वीसकन्यका ॥ दूतवाक्यंतदमृतसमंश्रुत्वातिहृष्टधीः ॥ ॥ ३४ ॥ ॥ ते समय साधुवाणियानी साध्वी एवी कन्या कलावती नारायणनुं पूजन करवाने बेठी हती. दूतनां अमृतसमान श्रवण करीने अत्यंत हृदयमां

स. आनंदपामी ॥ ३४ ॥ ॥ पूजांपरिसमाप्याशुकृतकौतुकमङ्गला ॥ सखीगणैः अ.
४७ परिवृतानौकान्तेसत्वरागता ॥ ३५ ॥ ॥ पूजाने तरत करीलइने, कौतुक क- ६
रती ते मंगला, सखीओथी विंटाइने ज्यां वहाणमां साधुवाणियो तथा पोतानो
पति हतो त्यां सत्वर कलावती गइ ॥ ३५ ॥ ॥ कलावतीत्ववज्ञायप्रसादंस
त्वरंगयौ ॥ पातुंपतिमुखाम्भोजंचकोरीवदिनात्यये ॥ ३६ ॥ ॥ कलावती
आनंदने लीधे भगवान्ना प्रसादनी अवज्ञा करीने सत्वर त्यां गइ, चकोरीनी-
पेठे पतिना मुळकमळने निरखवाने उतावळथी गइ. ॥ ३६ ॥ ॥ अवज्ञाना
त्प्रसादस्यनौकातद्भर्तृसंयुता ॥ निमग्नाजलमध्येतुसाधौपश्यतितत्क्षणा
त् ॥ ३७ ॥ ॥ भगवान्ना प्रसादनी अवज्ञा करवाथी ते कलावतीना पतिसह ४७
वहाण. ते साधुवाणियाना जोतजोतामां तेजक्षणे समुद्रमां डूबी गयुं ॥ ३७ ॥

मग्नंजामातरंदृष्ट्वाविललापमहाधनः । हाहतोस्मीतिकेनेदंकृतंममाविज्ञ्ज्ञ- नम् ॥ ३८ ॥ ॥ आ प्रमाणे वहाणसह जमाइने जळमां डूबी गयेला निरखीने ते महा धनवान् साधुवाणियो बहुज विलाप करवा लाग्यो. अरे ! हायहाय! आ मने दुःख शाथी थयुं ॥ ३८ ॥ ॥ कारागारेबहुविधंदुःखंभुक्तमनेनहि ॥ शल्यंवक्षस्यर्पयितुंहाहाकिंविधिनाकृतम् ॥ ३९ ॥ ॥ अरे ! दैव आ शुं कर्युं ! मारी जीतेली बाजी बगाडीनाखी केदखानामां नानाप्रकारनुं दुःख भो- गव्युं वहाण समुद्रमां हतुं त्यां पादडां अने वेला थइगयेला ते बधा दुःखथी बचतो क्षेमकुशळ हुं अत्रे आव्यो, तो विधिए आ शुं कर्युं ! ॥ ३९ ॥ ॥ पुत्र हीनोहिविधिनापुरेवाहंविडाम्बितः ॥ त्वयास्मिससुतोनष्टेत्वयिकिंजीवि- तेनमे ॥ ४० ॥ ॥ अरे हुं पुत्रविनानो हतो, ते आ जमाइनेज पुत्रसमान स-

मजतो हतो, तेने आवुं दुःख क्यांथी आव्युं. आ मारो जमाइ पुत्रसमान न-
ष्ट थवाथी हुं जीवीने हवे शुं करु ॥ ४० ॥ ॥ अथलीलावतीतत्रागतामङ्गल
संयुता ॥ जामातुमरणंश्रुत्वापपातभुविमूर्च्छिता ॥ ४१ ॥ ॥ आ प्रमाणे
साधुवाणियो विलाप करतो हतो एटलामां त्यां तेनी स्त्री लीलावती मंगळसं-
युक्त त्यां आवी अने त्यां आवतां पोताना जमाइनुं मरण सांभळतांज मूर्च्छा
पामी पृथ्वी उपर पडी गइ. ॥ ४१ ॥ ॥ सुतामालिङ्ग्यव्यलपद्धाहतास्मी
तिवादिनी ॥ अहोविधेत्वमज्ञोसिह्यकृतार्थासुतात्वया ॥ ४२ ॥ ॥ अने पो-
तानी पुत्री एवी जे कलावती तेने आलिंगन करीने, हायहाय ! करीने विलाप
करवा लागी अने कहेवा लागी के हे विधि ! तुं अज्ञछे. सुतानुं तें अकृतार्थ
कर्युं ॥ ४२ ॥ ॥ कथमेतांदशांनीताधिगस्तुकरणंतव ॥ विलप्यैवंसकरुणं

सुताननमुदैक्षत ॥ ४३ ॥ ॥ तें आवी दशा केमकरी, अरे ! तने धिक्कारछे. एम कहीने ते करुणाजनक विलाप सुता जे कलावती तेनुं मुख जोइने करवा लागी ॥ ४३ ॥ ॥ कलावतीचारुकलासुकौशलाबालप्रवालांघ्रितलातिकोमला ॥ सरोजनेत्राम्बुकणान् विमुंचतीमुक्तावलीभिःस्तनयुग्ममंचतं ॥ ॥ ४४ ॥ ॥ साधुवाणियानी कलवाती नामनी कन्या अतिसुन्दर, सर्व कळामां कुशळ, आत्यन्त कोमळ शरीरावली, कमळ सरखां नेत्रमांथी जे अश्रुना बिंदु खेरती हती ते स्तनमंडळ उपर गबडीने मोती पडतां होय तेम जणातां हतां ॥ ४४ ॥ ॥ शोकेनविह्वलाभूमौपपाताकुलविग्रहा ॥ रम्भेववात निहत कान्तकान्तेतिवादिनी ॥ ४५ ॥ ॥ शोकथी आकुळव्याकुळ थइने विह्वल थइगयेली एवी ते कलावती केल जेम पवनथी पडी जायछे तेम हे पति

स. ४९

हे पति एम बोलती बोलती, पृथ्वी उपर पडीगइ. ॥ ४५ ॥ ॥ नाथप्रिय धर्मज्ञजीवातित्वयिदूरगे ॥ आशासीद्धर्मकर्मद्भिरप्येकस्मिन्दिनेमम ॥ ॥ ४६ ॥ ॥ हे नाथ ! हे प्रिय ! हे धर्मज्ञ ! आप दूर गयाछतां हजी हुं जीवुंछुं. ते मने एवी आशा हती के हुं धर्मयुक्त रहुछुं जेथी कोइदिवसे आपने पामीश ॥ ४६ ॥ ॥ करुणारहितेनत्वांनिघ्नताविधिनाधुना ॥ हतास लघा : मातोजीवनेनकिम् ॥ ४७ ॥ ॥ ते आपने करुणारहित एवा विधिए मणां हणी नाख्या. अने मने मूळसहित हणीनाखी हवे जीवीने शुं करुं ? ॥ ४७ ॥ कया म्यामिकृति ामेकिंकरोमिकथंसुखम् ॥ शरणंकंकरोम्य द्यकोमेदुः खंवि ोचयेत् ॥ ४८ ॥ ॥ हुं शुं करुं ? क्यां जाउं ? हुं कोणछुं ? कया प्रकारे मने सुख थाय ? हुं कोने शरण जाऊ ? मारु दुःख कोण दूरकरे तेमछे ? । ४८ ।

अ. ६

४९

अर्धाङ्गंपुरुषस्यस्त्रीवेदवादइतिश्रुतः ॥ पतिर्धंगतंकस्माद्धांङ्ग्याजीवनं भवेत् ॥ ४९ ॥ ॥ पुरुषनुं अर्धुं अंग स्त्रीछे एम वेद वादियो कहेछे ते में सांभल्युं छे माटे पतिनुं अर्ध शरीर गया पछी शीरीते अर्धनुं जीवन थाय ? ॥ ४९ ॥ ॥

एवंकलावतीभूयोविललापातिदुःखिता ॥ तथालीलावतीतद्वत्साधुरप्यतिदुःखितः ॥ ५० ॥ ॥ आ प्रमाणे कलावती पृथ्वी उपर पडीने दुःखथी विलाप करती हती अने तेज प्रमाणे तेनी मा लीलावती तथा तेनो बाप साधुवाणियो पण तेनी पेठे अति दुःखी थइ रह्यो हतो ॥ ५० ॥ ॥ एवंशोकव्याकुलेषुसर्वेषुविलपत्सुच ॥ साधुःशुश्रावचाकाशेवाचंसत्यसमीरिताम् ॥ ॥ ५१ ॥ ॥ आ प्रमाणे सर्व शोकथी व्याकुल थइने वलोपात करी रह्यां हतां ते समये आकाश वाणी ते सत्यनारायणे संभलावी ते साधुवाणिए सांभळी.

स. ५० ॥ ५१ ॥ ॥ साधोकलावतीयंतेप्रसादमवमत्यमे ॥ आयातातेनसंप्राप्तमे अ. ६
तद्दुःखंततःपुनः ॥ ५२ ॥ ॥ हे साधु! तारी कलावती कन्या मारा प्रसाद-
नो अनादर करीने अहि आवीछे तेथी ए वारम्वार दुःख पामेछे. ॥ ५२ ॥ ॥
गत्वागृहंभक्तिपूर्वंप्रसादंसाप्रगृह्यच ॥ आयातुस्वपतिं [illegible]साधो[illegible]
तिमा[illegible]चः ॥ ५३ ॥ ॥ माटे ते पाछी घेर जइ भक्तिपूर्वक प्रसादने ग्रहण क-
री पाछी अत्रे आवशे एटले ते पोताना पतिने पामशे, हे साधु ! तुं शोच न
कर. ॥ ५३ ॥ ॥ इत्याका[illegible]वचःश्रुत्वासाधुनासाकलावती ॥ आज्ञप्ताहि
तथाकृत्वात्वरयायावदागता ॥ ५४ ॥ ॥ आ प्रमाणे साधुवाणियाओ तथा
तेनी पुत्री कलावतीए आकाशवाणी श्रवण करी, ते प्रमाणे करीने त्वराथी
कलावती पाछी त्यां आवी. ॥ ५४ ॥ ॥ तावन्निमग्नानौ[illegible]र्वं[illegible]गवत्कृपया ५०

स्वयम् ॥ समाययौसपतिकातांदृष्ट्वामुदिताभवत् ॥ ५५ ॥ ॥ तो जे वहाण जळमां डूबी गयुं हतुं ते भगवानूनी कृपाए उपर पोतानी मेळे आवी गयुं. अने ने पोताना पतिने निरखीने कलावती अत्यन्त आनंद पामी. ॥ ५५ ॥ साधुर्जामातरंदृष्ट्वा:मुदे:पणोभृशम् ॥ लीलावतीचतंवीक्ष्यानन्दसिन्धौममज्जह ॥ ५६ ॥ ॥ साधुवाणियो पण पोताना जमाइने जोइने पोताना सर्व मंडळसहित आनंद पाम्यो अने कलावतीनी माता लीलावती पण तेने निरखीने आनन्दसिंधुमां मग्न थइ गइ. ॥ ५६ ॥ ॥ मृत:पुनरिहायातइतिलोकाविसिस्मिरे ॥ अथसाधुश्चसाह्लादोभक्त्यापरमयायुतः ॥ ५७ ॥ ॥ मरण पामेल पुनः आव्यो ए सांभळी सर्व विस्मय पाम्यां, अने साधुवाणियो अत्यन्त आल्हादथी परम भक्ति युक्त थयो. ॥ ५७ ॥ ॥ लक्षद्राःपूर्वमप्राव्य

स. ५१ यी[illegible]त्यनदीतटे ॥ [illegible]जासम्भारमाहर्तुंलोकानाज्ञापयत्तदा ॥ ५८ ॥ ॥ जे लाख मुद्रा पूर्वे कल्पेली हती, ते ला[illegible]व मुद्रानो व्यय नदीना तट उपर कर्यो. अने लोकोने अज्ञा आपी सत्यनारायण देवनी पूजानो समारंभ कर्यो. ।५८। अ. ६

मण्डपंकारयामासमणिस्तम्भविराजितम् ॥ बहुवर्णैर्वितानैश्च[illegible]क्ताजालैश्चराजितम् ॥ ५९ ॥ ॥ मणिना थांभलानो मंडप कर्यो. नानाप्रकारना रंगबेरंगी चंदरबा बांध्या. मोतीना तोरणो बांध्यां. ॥ ५९ ॥

॥ आना[illegible]गमासांव प्राग्र्यान[illegible]त्यान्मित्रबान्धवान् ॥ वृतस्तै[illegible]त्रसंस्थाप्यसत्य[illegible]प्रभुम् ॥ ६० ॥ ॥ अने पछी ब्राह्मणोने तथा अमात्य मन्डल, मित्र, बान्धवो वगेरेने बोलाव्या अने त्यां सत्यनारायण प्रभुना व्रतनो आरंभ कर्यो. ।६०।

नाना [illegible]पहारैश्चधूपदीपैर्मनोरमैः ॥ भक्ष्यभोज्यैश्चमिष्टान्नैःफलै[illegible]ना ५१

विधैःशुभैः ॥ ६१ ॥ ॥ नानाप्रकारनां रत्नो, उपचार, धूप, दीप तथा भक्ष्य भोज्य मिष्टान्न, नानाप्रकारनां शुभ फळो वगेरेथी मनोरम रचना करी. । ६१ ।

मणिमुक्तास्वर्णपुष्पैःपद्मपङ्कजजातिभिः ॥ प्रधानंकल्पयित्वाथनैवेद्यंच यथाविधिम् ॥ ६२ ॥ ॥ पूजयित्वापूर्वक्लृप्तांपताकांकांचनीमदात् ॥ परिक्रम्यनमस्कृत्यस्तोतुंसमुपचक्रमे ॥ ६३ ॥ ॥ मणि, मुक्ता अने सुवर्ण पुष्पो तथा पद्मपंकज जातिनां तथा यथाविधि नैवेद्य तथा सुवर्णना पताका वगेरेथी मन्डपने सुशोभित करी पूर्वनी कल्पना प्रमाणे पूजा तथा प्रदक्षिणा करी नमस्कार कर्या पछी साधुवाणियो स्तुति करवा लाग्यो ॥ ६२–६३ ॥

॥ साधुरुवाच ॥ प्रणमामिसत्यसन्धंसत्यनारायणंपरम् ॥ ममापराधिनो मौढ्यंक्षमस्वत्वंदयानिधे ॥ ६४ ॥ ॥ साधुवाणियो स्तुति करेछे. हे सत्यना-

स. ५२ शरण ! हे सत्यसन्ध ! आपने हुं प्रणाम करुंछुं. आप दयानिधीछो मारा सर्व अ. ६
अपराधने क्षमा करो ॥ ६४ ॥ ॥ सुरासुरनरानागादुराचा ाःकृपाबलाः ॥
सर्वेत्वदङ्गसम्भूताअपराधान्क्षमस्वमे ॥ ६५ ॥ ॥ सुर, असुर, नर, नाग,
दुराचार, वगेरे सर्व आपनी कृपावडे बळ ाळाछे. ए सर्व आपना अंगमांथी उ-
त्पन्न थयाछे. एवा हे प्रभु ! मारो अपराध क्षमा करो ॥ ६५ ॥ ॥ मुग्ध यम
ममन्दस्यधनमत्तस्यदुर्धियः ॥ त्वयामौढ्यंपरिहृतंनात त्वांविस्मराम्य
हम् ॥ ६६ ॥ ॥ मूढ, मन्द, अने धनमत्त तथा दुर्बुद्धि एवो जे हुं ते आपनी कृ-
पावडे आज आनंदयुक्त थयोछुं हवे हुं आपनुं स्मरण चुकना नथी. केमके आप
नुं स्मरण भूलीजवाथी मारी आवी दुर्दशा थइ हती ॥ ६६ ॥ ॥ इतिस्तुत्वा ५२
जगन्न थंदण्डवत्पातितोभुवि ॥ प्रेमाश्रुपूर्णनयनौहृष्टोहृष्टतनूरुहः ॥ ६७ ॥

आ प्रमाणे जगन्नाथनी स्तुति करीने पृथ्वी उपर पडीने दंडवत् प्रणाम कर्या तथा प्रेमाश्रु नेत्रमांथी वहेवा मांड्यां अने अत्यन्त आनन्द युक्त थइ जवाथी साधुवाणियानां रोमांच उभां थइ गयां ॥ ६७ ॥ ॥ ब्राह्मणान्भोजयित्वाथ स्वजात्याऽमात्यबान्धवैः ॥ प्रसादंबुभुजेभक्त्यादारपुत्र्यादिभिर्युतः ।६८। त्यार पछी ब्राह्मणोने तथा पोतानी स्वजातिना लोको, अमात्यमन्डळ बान्धवो वगेरेने जमाड्या अने पोते पण स्त्री तथा पुत्रीसह सत्यनारायण देवनो प्रसाद खाधो. ॥ ६८ ॥ ॥ इहलोकेसुखंभुक्त्वामृतोविष्णुपदंययौ ॥ विधिना नेनयोभक्त्यासत्यनारायणार्चनम् ॥ ६९ ॥ ॥ तेथी आलोकमां सुखभोगवीने, मरण पछी विष्णुपदने पाम्यो. विधियुक्त अनन्य भक्तिथी सत्यनारायणनुं पूजन करे ॥ ६९ ॥ ॥ करोतिकामनाप्रोतिनारीवापुरुषोपिवा ॥ इ

स. तिहासमिमंभक्त्याश्रृणुयाद्वापियोनरः ॥ ७० ॥ ॥ तथा आ इतिहासने जे अ.
५३ नर सांभळे वा नर के नारी व्रत करेतो तेनी सकळ कामना सिद्ध थायछे. ७० ७
पठेद्वाकामदामेतांसत्यनारायणंस्मरन् । सोपिविष्णुप्रियतरःकामसिद्धि
मवाप्नुयात् ॥ ७१ ॥ ॥ जे कोइ कामनाथी आनो पाठकरे वा सत्यनारायण-
नुं स्मरणकरे, तो तेपण विष्णुने प्रियथइ सिद्धिने पामेछे ॥ ७१ ॥ ॥ इतिश्री
रेवाखण्डेइतिहाससमुच्चयेसत्यनारायणकथायांसाधुगृहागमनंनाम षष्ठोऽध्या-
यः ॥ ॥ ६ ॥ ॥ (पुस्तकान्तरेषु) ॥ सूतउवाच ॥ अथान्यच्चप्रवक्ष्या
मिश्रृणुध्वंमुनिसत्तमाः ॥ आसीत्तुङ्गध्वजोराजाप्रजापालनतत्परः ॥१॥
सूतपौराणिक आ कथा शौनकादि रुषिने कहेछे के–सत्यनारायण देवना सं-
बंधमां एक बीजो इतिहास कहुंछुं ते हे मुनिसत्तम ! तमे श्रवण करो. पूर्वे एक ५३

अंगध्वज नामनो राजा हतो. ते राजा प्रजानुं पालन करवामां तत्पर हतो. १

प्रसादं सत्यदेवस्य त्यक्त्वा दुःखमवाप सः ॥ एकदा स वनं गत्वा हत्वा बहुविधान्मृगान् ॥ २ ॥ ॥ ते राजए सत्यदेवनो प्रसाद छांड्यो हतो ते दोषथी ते महा दुःख पाम्यो. ते राजाए एक दिवस वनमां जइने नानाप्रकारनां मृगोने मार्या ॥ २ ॥ ॥ आगत्य वटमूलं सा विश्राममकरोत्तदा ॥ तत्र गोपाः [illegible] युक्ताः सत्य[illegible]जां [illegible]बान्धवाः ॥ ३ ॥ ॥ अने त्यारपछी ते राजा एक वडना झा[illegible] आव्यो तो त्यां गोवाळीयाओ पोताना बांधवोसह भक्तिपूर्वक श्रीसत्यनारायणदेवनुं पूजन करता हता ते तेणे जोया. ॥ ३ ॥ ॥ कुर्वन्ति स्म [illegible] संतुष्टा वा[illegible] घोषपुरस्सर[illegible] ॥ राजा दृष्ट्वापि तत्सर्वं [illegible]पेंण न जगाम तम् ॥ ४ ॥ ॥ ते गोवाळीयाओ ए पूजन कर्यापछी वाजीत्रो वगाडता हता. राजाए आ सर्व

जोयुं; छतां पण अभिमानथी त्यां गयो नहि. ॥ ४ ॥ ॥ नननामचतुर्दैवात्तोपे
षुक्षुद्रबुद्धितः ॥ गोपास्तुसरलाःस्वीयंदृष्ट्वाराजानमागतम् ॥ ५ ॥ ॥ ते क्षु-
द्रबुद्धि राजा दुर्दैवनायोगथी ते गोवाळीयाओने नम्यो नहि, पण गोवाळी-
याओ तो सरळ बुद्धिना तेणे राजाने आवतो जोयो ॥ ५ ॥ ॥ हृष्टाःसत्यप्र
सादंतेप्रथमंनृपसंनिधौ ॥ संस्थाप्यपुनरागम्यस्वीयैर्बुभुजुरादरात् ॥ ६ ॥
तेओ तो आनंदयुक्त थइने प्रसाद लइने राजापासे प्रसाद मुकीने पाछा आ-
व्या अने पोते परमानंदथी ते प्रसाद खाधो ॥ ६ ॥ ॥ राजातत्रादत्तदृष्टिः
प्रसादमवमत्यच ॥ जगामस्वगृहन्तेनदुरन्तंदुःखमापसः ॥ ७ ॥ ॥ राजा
ते प्रसादना सामुं मात्र जोयुं, पण खाधो नहि अने पोताना घेर गयो तेथी अ-
न्ते महादुःख पाम्यो ॥ ७ ॥ ॥ तस्यपुत्रशतंनष्टंधनधान्यादिकंचयत् ॥ त

त्सर्वंलयमापन्नंप्रसादस्यावहेलनात् ।८। अने तेना सो पुत्र मरण पाम्या, त-
था धनधान्यादिक जे कांइ हतुं ते सर्व प्रसादनो त्याग करवाथी नाशथइ गयुं.८
एवंदुःखेनसन्तप्तोमनसासव्यचिन्तयत् ॥ केन कर्मविपाकेनममैषादुःख
संहतिः ।९। आ प्रमाणे दुःखथी सन्तप्त थयेलो मनमां अनेक प्रकारना विचार
करवा लाग्यो के मने कया पूर्वना कर्म विपाकथी आ दुःख आवी पड्युंछे ॥ ९ ॥
नूनंसत्यप्रसादस्यप्राप्तावज्ञानतोभवेत् ॥ विचार्येत्थंएवसत्य पूजातत्रव्र
जाम्यहम् ।१०। आम विचार करतां तेने जाणवामां आव्युं के, अवश्य सत्यदे-
वनो प्रसाद छांडवाथी मारी आ दशा थइछे, आ प्रमाणे विचार करी निश्चय क
र्यो के हवे ज्यां सत्यदेवनुं पूजन थतुं हशे त्यां हुं जइश ॥ १० ॥ इतिनिश्चित्यम
नसाययौगोपालसन्निधौ ॥ ततःगापगणैःसार्धंभक्त्यापरमयायुतः ।११। पू

जनंसत्यदेवस्यचकाराविधिनानृपः ॥ प्रसादंबुभुजेभक्त्यातेनतुष्टोभवद्धरिः ॥१२॥ आ प्रमाणे निश्चय करीने ते राजा गोवाळीयाओनी पासे गयो. त्यां जइ गोवाळीयाओनी परमभक्तिथी सत्यदेवनुं व्रत विधिपूर्वक राजाए कर्युं अने प्रसाद पण भक्तिपूर्वक खाधो तेथी हरिभगवान् प्रसन्न थया ॥ १२ ॥ सत्यदेवप्रसादेनधनपुत्रान्वितोभवत् ॥ इहलोकेसुखंभुक्त्वाप्रेत्यसत्यपुरंययौ ॥ १३ ॥ अने ते राजा श्रीसत्यदेवना प्रसादथी धनवान् तथा पुत्रवान् थयो अने आ लोकमां सुख भोगवी अन्ते सत्यपुरने विषे गयो ॥ १३ ॥ यइदंकुरुतेभक्त्यासत्यनारायणार्चनम् ॥ शृणोतिचकथांपुण्यांश्रद्धयापरयान्वितः १४ आवुं आ अतिदुर्लभ श्रीसत्यदेवनुं पूजन जे कोइ भक्तिसह करशे तथा पुण्यने अने सारां फळने आपनारी श्रीसनारायणनी आ कथाने सांभळशे ॥ १४ ॥ धनधान्यादि

कंतस्यभवेत्सत्यप्रसादतः ॥ दरिद्रोलभतेवित्तंबद्धोमुच्येतबन्धनात् १५
ते सत्यनारायणनी कृपावडे धनधान्यादिकयुक्त थशे. दरिद्रीने द्रव्य मळशे, अ-
ने बंधायलो बंधनथी मुक्त थइ जशे ॥१५॥ भीतोभयात्प्रमुच्येतसत्यंसत्यंन
संशयः ॥ ईप्सितंचफलंभुक्त्वामृतःसत्यपुरंव्रजेत् । १६। जेने भय प्राप्ती थयो
होय ते भय थकी मुक्त थइ जायछे आ वार्त्ता सत्यछे, एमां जरा संशय नथी. श्री
सत्यनारायण प्रभुनुं व्रत करनारो माणस आलोकने विषे परमसुख भोगवी अ-
न्ते सत्यपुरमां जायछे ॥ १७॥ इतिवःकथितंविप्राःसत्यनारायणव्रतम् ॥ य
त्कृत्वासर्वदुःखेभ्योमुक्तोभवतिमानवः । १७ सूतपौराणीक कहेछे के हे शौ-
नकादिरुषियो ! आ प्रमाणे में तमारी पासे सत्यनारायणनुं व्रत कह्युं, जे के व्रत
करवाथी मनुष्य सर्व दुःखथी मुक्त थइ जायछे. ॥१७॥ विशेषतःकलियुगेसत्य

जाफलप्रदा । केचित्कालं दन्त नंसत्यमीशंतथापरे ।१८। मुख्यत्वेकरीने
आ घोर कलियुगमां फळ आपनारी आ सत्यनारायणनी पूजाज मुख्यछे केट-
लाक काळपर्यंत तो सत्यनारायणने सत्यईश कहेता हता. ॥ १८ ॥ सत्यनारा
यणंके [redacted]त्सत्यदेवंतथापरे ॥ नानारूपधरोभुत्वासर्वेषामीप्सितप्रदः १९
कोइ सत्यनारायण कोइ सत्यदेव ए नाम कहेछे. पण ते भगवान् नानाप्रकारनां
रुप धारण करीने सर्वेने इच्छितफळ आपेछे । १९ । यइदंशृणु यान्नित्यम्पठेद्वा
मुनिसत्तमाः ॥ तस्यनश्यन्तिपापानिसत्यदेवप्रसादतः ।२०। हे मुनिसत्त-
म ! जे कोइ मनुष्य आ कथानो नित्य पाठकरे वा सांभळे तो तेनां सर्व पाप सत्य
देवनी कृपाथी नाश पामेछे. ।२०॥ इतिश्रीरेवाखण्डेइतिहाससमुच्चयेसत्यनारा
यणकथायांतुङ्गध्वजाख्यानंनामसप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥ ॥ समाप्ता ॥

॥ सत्यनारायणनी आरती ॥

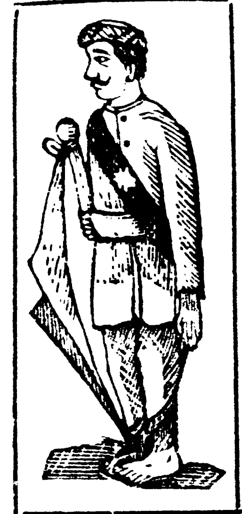
जय लक्ष्मी कान्ता, प्रभु श्री लक्ष्मीकान्ता ॥ २ ॥
सत्यनारायण स्वामी, जन अघना हरता–जय. टेक.
मणीमय सिंहासनपर, अद्‌भुत छवि राजे–प्रभु ॥
नारद करे छे निरांजन, घंट ध्वनि वाजे–जय. ॥१॥
प्रगट्या आ कलि कारण, विप्रने प्रसन्न थया–प्रभु.
वृद्ध विप्रने विषे प्रभु, कंचन मेहेल कर्या–जय. ॥२॥
दुर्बल भील कठीयारो जे, तेपर कृपा करी–प्रभु,
चंद्रचुड एक महिपती, तेनी तमे पीडा हरी–जय ॥३॥
वैश्य मनोरथ पूर्ण थया तो, टेक तजी दीधी–प्रभु.
ते फळ भोगव्यां प्रभुजी, फरी प्रार्थना कीधी–जय ४
भावभक्तिना कारणथी, भिन्न भिन्न रुप धर्या–प्रभु
श्रद्धा धारणार्थी पकडी, जेनां कार्य सर्या–जय ॥५॥
बाल गोपाल सह भूपते, कीर्तन भक्ति करी–प्रभु,
मनोरथ पूरण कीधा, दीनदयाळ हरि–जय ॥ ६ ॥
धरे प्रसाद सवायो सौ, फळ फुल ने मेवा–प्रभु.
धूप दीप तुलसीथी, प्रसन्न सत्य देवा–जय ॥ ७ ॥
श्री सत्यनारायणनी, आरती कोई गाशे–प्रभु,
भणतां मन सुखसंपति, मनवांछित थाशे–जय लक्ष्मी-
कान्ता, प्रभु श्री लक्ष्मी कान्ता–जय ॥ ८ ॥

आ कथा अमदावाद निवासी पूर्णचंद्रशर्मा पासे लखावी

छापी प्रसिद्ध करनार







ठे. शहापुर वनमाळीवांकानी पोळमां

संवत १९५५ सन १८९९ प्रथम आवृति प्रत १००० सर्व अधिकार स्वाधिन राख्या छे.

॥ इति सत्यनारायण कथा. ॥